# *MaxiPAC*

## *ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ 1*

## *Η διαδικασία MaxiPAC*

Συνοπτική έκθεση που εκπονήθηκε για συνεργαζόμενα πανεπιστήμια, φορείς χάραξης πολιτικής και άλλους εμπειρογνώμονες
σχετικά με τη διαδικασία MaxiPAC.eu για τη μεγιστοποίηση των ικανοτήτων που έχουν αποκτηθεί προηγουμένως
(πτυχία και εμπειρίες) των προσφύγων και των φοιτητών υπηκόων τρίτων χωρών στην ευρωπαϊκή τριτοβάθμια εκπαίδευση

Έργο MaxiPAC.eu
2019-1-BE02-KA203-060340
Διάρκεια: 31/12/2019 - 30/12/2022

# Πίνακας Περιεχομένων

**1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ 1 ..... 6**

**2. ΟΜΆΔΕΣ ΣΤΟΧΟΙ ..... 7**

2.1 Ορισμος των ομαδων στοχου ..... 7
2.2 Μια πιο προσεκτικη ματια στις δυο ομαδες στοχους ..... 7

**3. ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΟΜΑΔΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ..... 9**

3.1 Η αναγκη για ενιαια διαδικασια ..... 9
3.2 Οι αναγκες των προσφυγων φοιτητων στην Ευρωπη ..... 11
3.3 Οι αναγκες των πανεπιστημιων στην Ευρωπη ..... 12
3.4 Συμπερασματα ..... 12

**4. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ..... 13**

Εισαγωγη ..... 13
4.1 Βημα 1: Ευρωπαϊκη Σαρωση Προσοντων (ΕΣΠ) (προπαρασκευαστικο σταδιο) ..... 14
*Υπόβαθρο και χρήση ..... 14*
*Προσχέδιο Εγγράφου: Ευρωπαϊκή Σάρωση Προσόντων ..... 16*
4.2 Βημα 2: Πολλαπλες Συντομες Περιπτωσεις (Προετοιμασια) ..... 25
4.3 Βημα 3: Πορτοφολιο, αξιολογηση και προσθετα τεστ ..... 26
*Πορτφόλιο και Πρόσθετα τεστ ..... 26*
*Go- No Go με συμβουλή και συγχρονισμό ..... 29*
4.4 Βημα 4: Ψυχο-Κοινωνικη Υποστηριξη (ενα συνεχομενο παραλληλο βημα) ..... 29
*Ψυχολογικο-κοινωνικό πλαίσιο ..... 31*
*Ιατρική κατάσταση ..... 31*
*Οικονομική κατάσταση ..... 31*
*Κατάσταση στέγασης ..... 31*
*Πολιτισμική και γλωσσική ενσωμάτωση ..... 31*
*Εκπαιδευτικό πεδίο ..... 32*

**5. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ..... 33**

5.1 Συστασεις Πολιτικης σε Ευρωπαϊκο επιπεδο ..... 33
5.2 Συστασεις πολιτικης σε Εθνικο επιπεδο ..... 34
5.3 Συστασεις πολιτικης σε επιπεδο πανεπιστημιου ..... 34

**6. ΣΥΜΠΕΡΆΣΜΑΤΑ ..... 36**

## Συντομογραφίες

- ΑΕΙ = Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
- ΔΟΑΤΑΠ (Hellenic NARIC): Διεπιστημονικός Οργανισμός Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Hellenic National Academic Recognition and Information Center)
- ΕΣΠ = Ευρωπαϊκή Σάρωση Προσόντων
- ΠΑΔ: Πρότερα Αποκτημένες Δεξιότητες
- ΕΑΣ: Αλλού αποκτημένες διεξιότητες
- ENIC: Ευρωπαϊκό Δίκτυο Κέντρων Ενημέρωσης
- MaxiPAC = Μεγιστοποιώντας Πρότερες Αποκτημένες Δεξιότητες
- NARIC: Πληροφοριακό Κέντρο Εθνικής Ακαδημαϊκής Αναγνώρισης

# Γενική Εισαγωγή

Το έργο MaxiPAC.eu (Μεγιστοποίηση προηγουμένως αποκτηθεισών ικανοτήτων σε ευρωπαϊκά πανεπιστήμια) ξεκίνησε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 και ολοκληρώνεται στις 31 Δεκεμβρίου 2022, με συγχρηματοδότηση από το πρόγραμμα Erasmus + της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ομάδα-στόχος του, φοιτητής υπήκοος τρίτης χώρας, άτομα σε καταστάσεις που μοιάζουν με πρόσφυγες και άτομα που προέρχονται από μη ευρωπαϊκές χώρες που έχουν αποκτήσει δεξιότητες, προσόντα και δεν διαθέτουν αποδεικτικά έγγραφα, όπως πιστοποιητικά που αποδεικνύουν τις ικανότητες που έχουν αποκτήσει προηγουμένως για διάφορους λόγους. Τα συνεργαζόμενα πανεπιστήμια περιλαμβάνουν: Το Πανεπιστήμιο της Λαπωνίας στη Φινλανδία. ΤΟ ΕΚΚΕ (Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών) στην Ελλάδα. AEGEE (Ευρωπαϊκή Φοιτητική Οργάνωση) στο Βέλγιο· το Πανεπιστήμιο του Μπάρι Άλντο Μόρο στην Ιταλία και ο επικεφαλής του έργου Πανεπιστήμιο Thomas More στο Βέλγιο. Για την επίτευξη του στόχου του έργου, οι εταίροι ανέλαβαν τα αποτελέσματα 1-5:

1. Ενιαία διαδικασία για την αξιοποίηση προηγουμένως αποκτηθεισών ικανοτήτων (Thomas More Kempen - Βέλγιο)
2. Λεπτομέρειες και οργανωτικές πτυχές στο Πανεπιστήμιο (Μπάρι Άλντο Μόρο - Ιταλία)
3. Πώς εφαρμόζεται η διαδικασία στα Πανεπιστήμια; (Τόμας Μορ Κέμπεν - Βέλγιο)
4. Πώς να χειριστείτε τις γλώσσες; (Πανεπιστήμιο Λαπωνίας - Φινλανδία)
5. Υποστήριξη ηλεκτρονικής μάθησης (ΕΚΚΕ - Ελλάδα)

Όσον αφορά τη νομιμότητα και το σκεπτικό για την αντιμετώπιση του παραπάνω προβλήματος, η Διακήρυξη της Μπολόνια (1999) διευκρινίζει ότι τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια και πανεπιστήμια εφαρμοσμένων επιστημών στην Ευρώπη έχουν την αυτονομία να αξιοποιούν τα προσόντα και τις ικανότητες που αποκτώνται αλλού σύμφωνα με τα πρότυπά τους. Επιπλέον, η Σύμβαση της Λισαβόνας για την αναγνώριση (1997) έθεσε την ανάγκη να αναπτύξουν οι χώρες της ΕΕ διαδικασίες για την αξιολόγηση του κατά πόσον ομάδες ως πρόσφυγες και εκτοπισθέντες πληρούν τις σχετικές απαιτήσεις για πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και στους τόπους απασχόλησης, ακόμη και όταν τα προσόντα δεν μπορούν να αποδειχθούν μέσω αποδεικτικών εγγράφων. Ωστόσο, παρά την αυτονομία αυτή, η στοχευόμενη ομάδα μεταναστών και όσοι βρίσκονται σε καταστάσεις που μοιάζουν με πρόσφυγες και ταξιδεύουν στην Ευρώπη εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν πολλές προκλήσεις. Ειδικότερα, όταν οι προηγουμένως αποκτηθείσες ικανότητές τους δεν αναγνωρίζονται στην Ευρώπη με αποτέλεσμα να μην μπορούν να εργαστούν ή να σπουδάσουν. Άλλα εμπόδια που αντιμετωπίζουν περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την ανεπαρκή πρόσβαση σε ηλεκτρονικές υπηρεσίες και υπηρεσίες γλωσσικής υποστήριξης. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η αντιμετώπιση των απαιτήσεων του προγράμματος του Πανεπιστημίου, των διαδικασιών μάθησης και των αναγκών απασχόλησης μπορεί να είναι δύσκολη, ειδικά όταν οι πληροφορίες διατίθενται σε γλώσσες διαφορετικές από εκείνες της ομάδας στόχου.

Για την αντιμετώπιση των παραπάνω προκλήσεων, η MaxiPAC έχει αναπτύξει μια διαδικασία με τα ακόλουθα περιεχόμενα για να διευκολύνει την πρόσβαση των ατόμων της στοχευόμενης ομάδας μεταναστών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η διαδικασία καθιστά επίσης διαθέσιμα, διάφορα βήματα που μπορούν να προσαρμοστούν στις γενικές διαδικασίες εισδοχής για την εγγραφή φοιτητών σε προγράμματα σπουδών σε ευρωπαϊκά πανεπιστήμια. Λαμβάνει υπόψη, τα εξής:

- Δομημένη σάρωση: Μέσο για την παροχή αξιόπιστων πληροφοριών σχετικά με τα εκπαιδευτικά προσόντα, την επαγγελματική εμπειρία και τις γλωσσικές δεξιότητες του αιτούντος. Μια σάρωση που ισχύει για όλα τα ευρωπαϊκά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κατά τη λήψη.
- Πολλαπλές σύντομες περιπτώσεις: Ένα αρχικό και χαμηλού κόστους βήμα για τη μέτρηση της σκοπιμότητας του μαθητή και του επιλεγμένου προγράμματος.
- Χαρτοφυλάκιο: Περιλαμβάνει διάφορες μορφές αξιολογήσεων που προσφέρονται στον αιτητή ως το κύριο βήμα της διαδικασίας της ΑΗΚ.
- Ψυχοκοινωνική υποστήριξη: Υποστήριξη που παρέχεται στον φοιτητή καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας υποβολής αιτήσεων. Αυτή η υποστήριξη της κατάρτισης ένταξης που συντονίζεται από τις φοιτητικές υπηρεσίες του σχετικού ιδρύματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με άλλες τοπικές υπηρεσίες που μπορούν να υποστηρίξουν την κατάρτιση ένταξης προσφύγων. Αυτό το βήμα είναι μάλλον μια συνεχής διαδικασία κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

# 1. Εισαγωγη αποτέλεσμα 1

Το έργο MaxiPAC.eu στοχεύει στον εξορθολογισμό της διαδικασίας επικύρωσης των ικανοτήτων που αποκτήθηκαν αλλού (EAC) για μη Ευρωπαίους μετανάστες μεταξύ ευρωπαϊκών πανεπιστημίων, και στην ανάπτυξη μιας διαδικασίας παρόμοιας με αυτή για τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ευρώπη. Έτσι, στο πλαίσιο αυτής της ενιαίας διαδικασίας, οι αλλοδαποί των οποίων τα διπλώματα δεν αναγνωρίζονται μπορούν να επικοινωνήσουν με ένα κολέγιο ή πανεπιστήμιο για τη διεξαγωγή αξιολόγησης και, εάν χρειάζεται, να ακολουθήσουν ένα κατάλληλο πρόγραμμα για την επικύρωση των ικανοτήτων που αποκτήθηκαν αλλού (δίπλωμα, διαδρομές σπουδών, εργασιακή εμπειρία, κ.λπ.).

Η Διακήρυξη της Μπολόνια (1999) έδωσε στα πανεπιστήμια αυτονομία όσον αφορά την αναγνώριση των ικανοτήτων που αποκτήθηκαν αλλού (EAC), σύμφωνα με τα πρότυπα κάθε ιδρύματος. Η Συμφωνία Αναγνώρισης της Λισαβόνας (1997) αναφέρει στο άρθρο 7 «αναγνώριση των προσόντων των προσφύγων ελλείψει πλήρους τεκμηρίωσης» ότι πρέπει να βρεθεί μια μέθοδος για την επαλήθευση και την αναγνώριση των EAC των προσφύγων ελλείψει δικαιολογητικών.

Επί του παρόντος, οι πρόσφυγες και οι υπήκοοι τρίτων χωρών που επιδιώκουν να προκριθούν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και οι οποίοι διαθέτουν ικανότητες που αποκτήθηκαν αλλού, αντιμετωπίζουν έναν λαβύρινθο πληροφοριών. Ορισμένα πανεπιστήμια διαθέτουν τις δικές τους επιτυχημένες πρωτοβουλίες, αλλά αυτές οι πρωτοβουλίες συχνά βασίζονται σε έργα με συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα υλοποίησης. Επιπλέον, υπάρχει περιορισμένη τεχνογνωσία επί του θέματος μεταξύ των εργαζομένων πρώτης γραμμής. Ωστόσο, αυτές είναι οι υπηρεσίες στις οποίες συχνά πηγαίνουν πρώτοι οι υπήκοοι τρίτων χωρών.

Το κύριο παραγόμενο αποτέλεσμα του έργου MaxiPAC.eu είναι μια διαδικασία, γνωστή σε όλους τους εταίρους, την οποία μπορούν να ακολουθήσουν τα πανεπιστήμια και τα κολέγια κατά την αξιολόγηση των μη ευρωπαϊκών διπλωμάτων. Μπορούν επίσης να χρησιμοποιήσουν αυτή τη διαδικασία για να αξιολογήσουν εάν οι ικανότητες που αποκτήθηκαν αλλού ταιριάζουν σε ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα ως μέρος της διαδικασίας για την ισοδυναμία πτυχίων. Στο πλαίσιο της διαδικασίας, μπορεί να καταρτιστεί ένα πρόγραμμα στο οποίο περιγράφονται λεπτομερώς ποια πρόσθετα μαθήματα, ακροάσεις, καθήκοντα ή πρακτική άσκηση μπορεί να ακολουθήσει ο αλλοδαπός υπήκοος για να λάβει την αναγνώριση του διπλώματος του. Μόλις αναγνωριστεί αυτό το δίπλωμα, ο αλλοδαπός μπορεί να αναζητήσει εργασία που να ταιριάζει με τις ικανότητές του. Με αυτόν τον τρόπο, δεν αποτελούν πλέον κόστος για την κοινότητα, αλλά περιουσιακό στοιχείο. Η διαδικασία είναι καινοτόμος διότι επί του παρόντος κάθε ευρωπαϊκό πανεπιστήμιο έχει τους δικούς του κανόνες και τα περισσότερα πανεπιστήμια δεν έχουν καν προβλέψει μια συγκεκριμένη διαδικασία.

Στην ενότητα 2 ορίζουμε τις ομάδες-στόχους αυτής της μελέτης, οι οποίες εξειδικεύονται στην ενότητα 3 αναφορικά με τις συγκεκριμένες ανάγκες και προκλήσεις και των δύο ομάδων στόχων. Η 4η ενότητα εξηγεί την διαδικασία MaxiPAC.eu που αποτελείται από τέσσερα βήματα. Αυτά τα τέσσερα βήματα είναι: (1) η Ευρωπαϊκή Σάρωση Προσόντων (ΕΣΠ) (2) Πολλαπλές σύντομες περιπτώσεις (3) Πορτοφόλιο, αξιολόγηση και πρόσθετα τεστ, (4) συνεχόμενο παράλληλο βήμα: ψυχολογικό-κοινωνική υποστήριξη. Τελειώνουμε παρέχοντας συστάσεις πολιτικής (μέρος 5).

# 2. Ομάδες Στοχοι

## *2.1 Ορισμός των ομάδων στόχου*

Διακρίνουμε δύο ομάδες-στόχους σε αυτό το έργο:

1. Οι πρόσφυγες και άλλοι υπήκοοι τρίτων χωρών είναι η πραγματική ομάδα στόχος, που αντιμετωπίζει προβλήματα που προκύπτουν από την έλλειψη ενιαίας διαδικασίας για την αναγνώριση των προσόντων και των ικανοτήτων που να ανταποκρίνονται στις ανησυχίες τους.
2. Τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αποτελούν επίσης σημαντική ομάδα-στόχο, δεδομένου ότι τα πανεπιστήμια υποχρεούνται από το νόμο να παρέχουν μια τέτοια διαδικασία. Θα αναφερθούμε πιο συχνά στα πανεπιστήμια σε αυτό το κείμενο - όπως και στα άλλα κείμενα αυτού του έργου. Στη συνέχεια θα αναφερθούμε στους «πρόσφυγες», «υπηκόους τρίτων χωρών», «φοιτητές με μεταναστευτικό υπόβαθρο», κ.λπ. Χρησιμοποιούμε σκόπιμα τους όρους εναλλάξ, προκειμένου να μην αποκλείουμε ή να συμπεριλάβουμε άτομα σε έναν συγκεκριμένο περιοριστικό ορισμό. Το MaxiPAC απευθύνεται σε όλους τους μετανάστες από χώρες εκτός ΕΕ: πρόσφυγες, νεοφερμένους, άτομα με μόνιμη άδεια παραμονής αλλά και άτομα χωρίς άδεια παραμονής κ.λπ

## *2.2 Μια πιο προσεκτική ματιά στις δύο ομάδες στόχους*

Το MaxiPAC-EU εστιάζει στην κατάσταση των προσφύγων και άλλων υπηκόων τρίτων χωρών που έχουν αποκτήσει (πιστοποιημένα) προσόντα και ικανότητες εκτός ΕΕ, αλλά δεν τους έχει αναγνωριστεί αυτό το προσόν από το ENIC/NARIC του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους της ΕΕ, και επομένως επιλέγουν να συνεχίσουν τις τριτοβάθμιες σπουδές τους στην ΕΕ με τη διαδικασία της ΕΑC.

Ανεξάρτητα από την κοινωνικοοικονομική τους κατάσταση στη χώρα καταγωγής και ανεξάρτητα από τον λόγο που επέλεξαν να μεταναστεύσουν στην ΕΕ, αυτοί οι πολίτες βρίσκονται συχνά σε επισφαλή κατάσταση. Η αναγνώριση των προσόντων και των ικανοτήτων από την τριτοβάθμια εκπαίδευση θα άρει τα εμπόδια στη διαδικασία ένταξης στην ΕΕ. Από την άλλη πλευρά, η αναγνώριση δεν πρέπει να χορηγείται επιπόλαια. Το MaxiPAC-EU υποστηρίζει μια τυπική διαδικασία που συνδυάζει μια αυστηρή αξιολόγηση των προσόντων ή/και των ικανοτήτων του αιτούντος με μια γνήσια δέσμευση για την κατάστασή του/της.

Λόγω του γεγονότος ότι δεν υπάρχει κάποια τυπική διαδρομή, οι πιθανοί πρόσφυγες ή/και φοιτητές τρίτων χωρών εξαρτώνται πλέον από τη διακριτική εφαρμογή εκ μέρους των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τις επιμέρους πληροφορίες που καταφέρνουν να αποκτήσουν. Αυτό οδηγεί σε ασάφεια, απογοήτευση και συχνά σε πολύ μεγαλύτερους και ιδιαίτερα περιττούς χρόνους αναμονής. Η ανάπτυξη μιας τυπικής διαδρομής για την αναγνώριση των ΕΑC για υπηκόους τρίτων χωρών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση θα μπορούσε να είναι ένα σημαντικό βήμα για την επίλυση αυτού του προβλήματος. Το γεγονός ότι οι «πρόσφυγες» αναφέρονται ξεκάθαρα στη Σύμβασης της Λισαβόνας για την Αναγνώριση προσόντων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (1997) είναι απόδειξη του γεγονότος ότι το πρόβλημα υπάρχει εδώ και περισσότερα από 20 χρόνια. Έκτοτε, η επείγουσα ανάγκη αναφορικά με τους προσφυγικούς πληθυσμούς φαίνεται να έχει αυξηθεί.

Ας ρίξουμε μια πιο προσεκτική ματιά και στις δύο ομάδες

1. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών που είναι κάτοχοι διπλώματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην αλλοδαπή και θέλουν να εργαστούν στην ΕΕ πρέπει να έχουν αναγνώριση του διπλώματος τους. Τα κράτη μέλη διαθέτουν εθνικά τμήματα του ENIC/NARIC που μπορούν να πιστοποιήσουν αυτά τα προσόντα. Συχνά βλέπουμε μη Ευρωπαίους να λαμβάνουν την απάντηση ότι το πτυχίο τους δεν αναγνωρίζεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Ως αποτέλεσμα, αυτοί οι μη Ευρωπαίοι δεν μπορούν να εργαστούν σύμφωνα με τα προσόντα τους και συχνά πηγαίνουν να εργαστούν ως εργάτες ή προσπαθούν να σπουδάσουν περαιτέρω. Στην τελευταία περίπτωση, όταν το ENIC/NARIC δεν αναγνωρίζει το δίπλωμα (π.χ. ελλιπής διαδρομή αναγνώρισης, πρόβλημα με τις αντίστοιχες ικανότητες, κ.λπ.), κάθε πανεπιστήμιο χρησιμοποιεί το δικό του πρόγραμμα ή διαδρομή, κάνοντας τους υπηκόους τρίτων χωρών να αισθάνονται αυθαίρετη μεταχείριση και διάκριση. Συχνά στέλνονται από φορέα σε φορέα και συνήθως εγκαταλείπουν την επιθυμία τους να σπουδάσουν. Οι περισσότεροι από τους υπηκόους τρίτων χωρών υψηλής εξειδίκευσης καταλήγουν να βασίζονται στα συστήματα κοινωνικής πρόνοιας ή ως εργάτες στην αγορά εργασίας.
2. Το πρόγραμμα MAXIPAC στοχεύει στον εξορθολογισμό της επικύρωσης των ικανοτήτων και των προσόντων που αποκτήθηκαν αλλού για πρόσφυγες και άλλους μη Ευρωπαίους μετανάστες, και να αναπτύξει μια διαδικασία ανάλογη για όλα τα κολέγια και τα πανεπιστήμια. Η αφετηρία μας είναι η Διακήρυξη της Μπολόνια (1999), η οποία δίνει στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης την αυτονομία να καθορίζουν ποιες ικανότητες οι οποίες αποκτήθηκαν αλλού (διπλώματα, εργασιακή εμπειρία, μαθήματα που έχουν πραγματοποιηθεί κ.λπ.) αναγνωρίζονται και με ποιον τρόπο. Στη συνάντηση της Μπολόνια ακολούθησαν συνέδρια σε διάφορα μέρη στην Ευρώπη. Όχι μόνο η «Συμφωνία Αναγνώρισης της Λισαβόνας», αλλά και η «Διακήρυξη της Λουβέν» έθεσαν στόχους για τη δίκαιη μεταχείριση των υπηκόων τρίτων χωρών. Η τελική Διακήρυξη της Λουβέν θέτει τους στόχους για τα επόμενα δέκα χρόνια. Δίνουν έμφαση στην καλύτερη ροή όλων των τμημάτων του πληθυσμού στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση. Σε αυτήν την αναζήτηση προσβασιμότητας, τονίζουν επίσης το γεγονός ότι η κυβέρνηση πρέπει να παραμείνει ο εμπνευστής της ποιοτικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην υπηρεσία του πληθυσμού. Αυτό το έργο επεκτείνει αυτό το συλλογισμό και επιδιώκει να διασφαλίσει ότι τα πανεπιστήμια και τα κολέγια στην Ευρώπη είναι πιο προσιτά στους πρόσφυγες και τους υπηκόους τρίτων χωρών που έχουν ήδη ολοκληρώσει μια διαδρομή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στις χώρες καταγωγής τους.

# 3. ΕΡΕΥΝΑ για ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΟΜΑΔΩΝ ΣΤΟΧΩΝ

## *3.1 Η ανάγκη για ενιαία διαδικασία*

Όπως οι δεξιότητες των μεταναστών δεν μπορούν να μεταφερθούν απόλυτα στην αγορά εργασίας των ευρωπαϊκών χωρών, έτσι και τα προσόντα και οι ικανότητες που αποκτώνται αλλού συχνά δεν μεταφέρονται εύκολα στον κόσμο της εκπαίδευσης. Το ανθρώπινο κεφάλαιο δεν είναι πάντα πλήρως μεταβιβάσιμο σε άλλο κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο. Κατά συνέπεια, το ανθρώπινο κεφάλαιο που αποκτήθηκε στη χώρα προέλευσης παρέχει συχνά χαμηλότερες αποδόσεις σε σύγκριση με το κεφάλαιο που αποκτήθηκε στη χώρα υποδοχής.

Από την οπτική γωνία των υπηκόων τρίτων χωρών, πολύ συχνά δεν λαμβάνουν ή λαμβάνουν αόριστες απαντήσεις στις ερωτήσεις τους. Για να λάβουν τις απαραίτητες πληροφορίες, συνήθως απευθύνονται σε διαφορετικά ιδρύματα. Δεν υπάρχει σαφήνεια σε ποιον πρέπει να απευθυνθούν για τη σωστή απάντηση, συχνά λαμβάνουν διαφορετικές απαντήσεις στην ίδια ερώτηση, γεγονός που δημιουργεί μεγάλη σύγχυση και σύγχυση. Επιπλέον, κάθε ένα από αυτά τα ιδρύματα έχει τη δική του λειτουργία και ατζέντα. Ως αποτέλεσμα, οι υπήκοοι τρίτων χωρών δεν λαμβάνουν ξεκάθαρες, αλλά μάλλον παραποιημένες και μερικές φορές αντιφατικές πληροφορίες. Επίσης αποστέλλονται επανειλημμένα φορέα σε φορέα, επειδή οι εργαζόμενοι στις υπηρεσίες πρώτης γραμμής έχουν περιορισμένη τεχνογνωσία.

Οι υπήκοοι τρίτων χωρών δεν πληροφορούνται πάντα για όλες τις διαθέσιμες επιλογές. Για παράδειγμα, η συνέχιση των σπουδών συχνά δεν εξετάζεται. Όταν οι υπήκοοι τρίτων χωρών προτείνουν οι ίδιοι αυτήν την επιλογή, συχνά δεν ακούγονται. Στο πλαίσιο μιας ενδελεχούς «πολιτικής ενεργοποίησης», τα ιδρύματα θέλουν οι υπήκοοι τρίτων χωρών να αρχίσουν αμέσως να εργάζονται. Ως αποτέλεσμα, αυτή η ομάδα στόχος συχνά δεν καταλήγει στον τομέα στον οποίο ειδικεύεται, αλλά καταλήγει να εργαστεί σε άλλες θέσεις εργασίας. Αισθάνεται σαν να ωθούνται προς μια συγκεκριμένη κατεύθυνση. Ως εκ τούτου, οι υπήκοοι τρίτων χωρών δεν εμπιστεύονται τους προϊσταμένους τους. Συνεπώς, υπάρχει η ανάγκη οι υπάλληλοι που εξετάζουν όλες τις επιλογές μαζί με τους μετανάστες και τους βοηθούν να προχωρήσουν βήμα προς βήμα προς την κατεύθυνση που οι ίδιοι θέλουν.

Από την πλευρά των εργαζομένων στην πρόνοια, συχνά προσπαθούν να καθοδηγήσουν σωστά τους νεοφερμένους οι οποίοι διαθέτουν κάποια εκπαιδευτική προοπτική. Δυστυχώς, δεν τους δίνεται πάντα η δυνατότητα για να το κάνουν αυτό διεξοδικά, επειδή οι κυβερνήσεις θέλουν να επικεντρωθούν κυρίως στην ένταξη των νεοφερμένων στην αγοράς εργασίας. Οι κοινωνικές υπηρεσίες στις ευρωπαϊκές χώρες, για παράδειγμα, επικεντρώνονται στην επαγγελματική καθοδήγηση, προκειμένου να μειωθεί η καταβολή των κοινωνικών παροχών. Οι εργαζόμενοι στην πρόνοια γνωρίζουν ότι αυτή η κατάσταση οδηγεί σε έναν φαύλο κύκλο επισφαλούς απασχόλησης και φτώχειας.

Επειδή η γλώσσα που ομιλείται στη συγκεκριμένη ευρωπαϊκή χώρα υποδοχής δεν είναι η μητρική γλώσσα των υπηκόων τρίτων χωρών, ορισμένες φορές υποβαθμίζονται και οι άλλες ικανότητές τους. Όταν η αναγνώριση ενός διπλώματος καθυστερεί, τα ιδρύματα στην Ευρώπη τείνουν να χαρακτηρίζουν τους υπηκόους τρίτων χωρών ως «χαμηλών δεξιοτήτων», με όλες τις συνέπειες που αυτό έχει για το μέλλον τους στην αγορά εργασίας.

Ωστόσο, καταγράφονται περισσότερα ζητήματα, καθώς δεν υπάρχει μια ενιαία διαδικασία και αυτό εμποδίζει τους εργαζόμενους πρώτης γραμμής να παρέχουν επαρκείς πληροφορίες στους υπηκόους τρίτων χωρών. Για παράδειγμα, είναι δύσκολο να βρεθούν σαφείς και επικαιροποιημένες πληροφορίες για τα σημεία επαφής που πρέπει να χρησιμοποιήσουν οι πρόσφυγες στα περισσότερα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια.

Ορισμένα κολέγια ή πανεπιστήμια στην Ευρώπη χρησιμοποιούν διερευνητικές συνεντεύξεις ή/και αξιολογήσεις όταν τα στοιχεία είναι ελλιπή. Αυτή η διαδικασία φαίνεται να λειτουργεί καλά, αλλά θα μπορούσε να λάβει περισσότερο επαγγελματικό χαρακτήρα και να χρησιμοποιηθεί πιο συχνά από ό,τι τώρα.

Οι πρόσφυγες που επιθυμούν να ξεκινήσουν σπουδές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης πρέπει να γεφυρώσουν το χάσμα μεταξύ των προηγούμενων σπουδών τους και των ικανοτήτων που έχουν οριστεί ως προϋποθέσεις εισδοχής για τις νέες σπουδές τους: από την επικαιροποίηση ορισμένων στοιχείων μέχρι την απόκτηση νέων ικανοτήτων. Εάν οι πρόσφυγες έχουν ολοκληρώσει σπουδές σε περισσότερες από μία χώρες πριν φτάσουν σε μια ευρωπαϊκή χώρα, η διαδικασία αναγνώρισης μπορεί να γίνει πιο περίπλοκη επειδή απαιτούνται πληροφορίες από πολλές χώρες.

Μια πιο ομοιόμορφη διαδικασία σε ευρωπαϊκή κλίμακα θα συνέβαλλε πολύ στο να καταστήσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση πιο προσιτή. Η έλλειψη αποδεικτικών στοιχείων των EAC μπορεί να αποτελέσει σημαντικό εμπόδιο για την αναγνώριση των προσόντων. Μεγάλο ποσοστό υπηκόων τρίτων χωρών έχουν διαφύγει από τον πόλεμο ή άλλους πιεστικούς λόγους και, ως εκ τούτου, συχνά δεν φέρουν όλα τα απαραίτητα έγγραφα. Το να ζητήσετε την τεκμηρίωση που λείπει από ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στη χώρα προέλευσής τους μπορεί να είναι προβληματική (για παράδειγμα, εάν το πανεπιστήμιο καταστράφηκε στον πόλεμο), γεγονός που μπορεί να περιπλέξει και να καθυστερήσει τη διαδικασία.

Παρά το περιεχόμενο της «Σύμβασης της Λισαβόνας για την Αναγνώριση» (2012) - η οποία δηλώνει ότι τα άτομα χωρίς έγγραφα πρέπει να τυγχάνουν δίκαιης αξιολόγησης - δεν υπάρχουν επί του παρόντος διαδικασίες για άτομα χωρίς τεκμηρίωση της εκπαίδευσής τους. Μια σχετικά απλή αξιολόγηση, πιθανώς σε συνδυασμό με κάποιες εξετάσεις, θα μπορούσε να συνεισφέρει σημαντικά για αυτήν την ομάδα-στόχο.

Ανήκει στην αυτονομία των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να χαράξουν την πολιτική τους ως προς αυτό. Ένα άλλο παράδειγμα αφορά την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση εάν κάποιος μπορεί να προσκομιστεί πτυχίο. Ας υποθέσουμε ότι ένας Σύρος πρόσφυγας έχει πτυχίο πανεπιστημίου (BA) στην εκπαίδευση. Το ENIC/NARIC μπορεί να διερευνήσει και στη συνέχεια να αποφασίσει ότι το επίπεδο του διπλώματος αναγνωρίζεται ως πτυχίο ανεξάρτητα από τον κλάδο στον οποίο αποκτήθηκε. Ωστόσο, εάν θέλει να συνεχίσει τις σπουδές τους για μεταπτυχιακό, το εν λόγω ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης θα είναι αυτό που θα αποφασίσει εάν, για παράδειγμα, θα πρέπει να κάνει ένα έτος προπαρασκευής πριν ξεκινήσει το μεταπτυχιακό του ή όχι, ποιες ενότητες μαθημάτων θα πρέπει να παρακολουθήσει και ποιες όχι κ.λπ.

Προκειμένου να δοθεί η ευκαιρία σε ταλαντούχους υπηκόους τρίτων χωρών με υψηλή μόρφωση να σπουδάσουν, απαιτείται κάποια υποστήριξη. Επί του παρόντος γίνονται πολύ λίγα αναφορικά με αυτό το ζήτημα, με πολλούς από αυτούς τους ανθρώπους να πρέπει να κατανοήσουν τα πάντα μόνοι τους και να τα καταφέρουν μόνοι τους καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών τους. Ένας περιορισμένος αριθμός ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης καταβάλλει προσπάθειες, αλλά γενικά υπάρχουν ακόμη πολλά να γίνουν. Ορισμένα πανεπιστήμια παρέχουν πρωτοβουλίες για υπηκόους τρίτων χωρών, όπως

καθοδήγηση και υποστήριξη (coaching and mentoring). Υπάρχουν διάφορες μορφές ψυχολογικής υποστήριξης για τους πρόσφυγες φοιτητές. Μερικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης έχουν έργα για την αντιμετώπιση της έλλειψης κοινωνικών δικτύων μεταξύ των προσφύγων φοιτητών. Οι πρόσφυγες φοιτητές μπορούν μερικές φορές να λάβουν οικονομική υποστήριξη από κοινωνικές υπηρεσίες ή φοιτητικές υπηρεσίες των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ανάλογα με την ατομική τους κατάσταση και το ίδρυμα. Αυτό μπορεί να κυμαίνεται από υποτροφίες, μειωμένα τέλη εγγραφής έως δωρεάν διαμονή. Ωστόσο, φαίνεται ότι τα οικονομικά εμπόδια, η ανεπαρκής συνεργασία με τις κοινωνικές υπηρεσίες και η έλλειψη κοινωνικού δικτύου υποσκάπτουν τις πιθανότητες επιτυχίας.

Τελευταίο αλλά εξίσου σημαντικό, η γλώσσα είναι ένα σημαντικό εμπόδιο. Είναι καλή μεθοδολογία η απόκτηση του επιπέδου B2 της εθνικής γλώσσας στην Ευρώπη πριν από την έναρξη σπουδών; Υπάρχει επίσης έκκληση από τον τομέα της πρόνοιας για ανάπτυξη δράσεων που θα αποφεύγουν να περάσουν πρώτα από ένα μακροχρόνιο μάθημα γλώσσας. Οι άνθρωποι μαθαίνουν επίσης τη γλώσσα στο σχολείο, περνώντας από μαθήματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ακόμη και οι μαθητές που υποτίθεται ότι σπουδάζουν στη μητρική τους γλώσσα έχουν συχνά δρόμο για να κατακτήσουν άπταιστα την ακαδημαϊκή γλώσσα. Μαθαίνει κάποιος μέσα από την πράξη.

Ένας περιορισμένος αριθμός ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης διοργανώνει προπαρασκευαστικά μαθήματα, ειδικά για πρόσφυγες ή για νεοφερμένους γενικότερα. Συνδυάζουν ένα εντατικό μάθημα γλώσσας για την επίτευξη επιπέδου B2 με ιδιαίτερη προσοχή στη χρήση της ακαδημαϊκής γλώσσας, επιπλέον επεξήγηση των απαιτήσεων εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και προσοχή στη διαδικασία επιλογής σπουδών. Αλλά δυστυχώς η ζήτηση υπερβαίνει κατά πολύ την προσφορά. Συχνά αυτά τα μαθήματα είναι επίσης πιλοτικά έργα και συνήθως εξαρτώνται από αβέβαια κεφάλαια, γεγονός που καθιστά δύσκολη την ανάπτυξή τους μακροπρόθεσμα.

### *3.2 Οι ανάγκες των προσφύγων φοιτητών στην Ευρώπη*

- Δεν υπάρχει καμία τυπική διαδικασία εισδοχής προσφύγων
- Υπερβολικά περίπλοκη διαδικασία εισδοχής και ελλιπώς επικοινωνημένη
- Ανελαστικές διοικητικές υπηρεσίες σχετικά με ελλιπείς αιτήσεις και έγγραφα που λείπουν
- Δυσκολία στην αξιολόγηση της ποιότητας της ξένης εκπαίδευσης
- Οι περισσότεροι πρόσφυγες δεν έχουν τις γνώσεις για να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους, πόσο μάλλον αναγνωρισμένες μαθησιακές εμπειρίες
- Ακόμα κι αν οι πρόσθετες απαιτήσεις προηγούμενης εκπαίδευσης ή τα προγράμματα προετοιμασίας είναι υποχρεωτικά, οι πρόσφυγες μπορεί να χρειαστεί να ξεκινήσουν από το μηδέν
- Υποχρέωση επανεξέτασης για πιστοποίηση των προσόντων
- Μεγάλες διαφορές στο περιεχόμενο των προγραμμάτων σπουδών και των εκπαιδευτικών συστημάτων που δεν δικαιολογούν τη μεταφορά τίτλων σπουδών
- Γλωσσικά εμπόδια
- Έλλειψη χρόνου
- Δυσκολία εξοικείωσης με τις ακαδημαϊκές απαιτήσεις
- Ανεπαρκείς οικονομικοί πόροι
- Πλοήγηση σε περίπλοκα, ελλιπώς τεκμηριωμένα συστήματα εκπαίδευσης και εισαγωγής.

### *3.3 Οι ανάγκες των πανεπιστημίων στην Ευρώπη*

- Τα πανεπιστήμια θα πρέπει να αναπτύξουν διαδικασίες μέσω των οποίων το υπόβαθρο των αιτούντων προσφύγων, μεταναστών και μελών μειονεκτούντων ομάδων γενικότερα, λαμβάνεται υπόψη στις αιτήσεις και τις εισαγωγές
- Αναγνώριση των αναγκών ειδικών ομάδων σε πρώιμο στάδιο για τη διευκόλυνση της πρόσβασης και της ένταξης τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση
- Υιοθέτηση θετικών διακρίσεων ως δικαιολογημένης πολιτικής για να διασφαλιστεί ότι όλοι οι υποψήφιοι φοιτητές λαμβάνουν ίσες ευκαιρίες εκπαίδευσης
- Αύξηση της γνώσης των διαφορετικών εκπαιδευτικών συστημάτων για την κατάλληλη εφαρμογή του RPL.

### *3.4 Συμπεράσματα*

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι υπάρχει ανάγκη για περισσότερη ομοιομορφία στην διαδρομή που πρέπει να ακολουθήσουν οι υπήκοοι τρίτων χωρών κατά την εισαγωγή τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Δεν είναι μόνο σημαντικό να καθιερωθεί μια εναρμονισμένη διαδικασία, αλλά εξίσου σημαντικό είναι να ενημερωθούν κατάλληλα οι υπήκοοι τρίτων χωρών και να τους παρέχεται η κατάλληλη υποστήριξη και καθοδήγηση. Για παράδειγμα, οι υπήκοοι τρίτων χωρών θα πρέπει να ενημερώνονται αμέσως για το πώς μπορούν να απευθυνθούν για τι. Τέλος, πρέπει επίσης να αρθούν οικονομικά και κοινωνικά εμπόδια, όπως τα τέλη εγγραφής στα μαθήματα ξένων γλωσσών ή η έλλειψη ενημέρωσης για τη φοιτητική ζωή.

Λόγω της παντελούς απουσίας μιας τυποποιημένης διαδρομής, οι υποψήφιοι φοιτητές βασίζονται σε άτυπες πληροφορίες και στη διακριτική γνώση και προθυμία των καθηγητών από υπηρεσίες πρώτης γραμμής ή απασχολούμενους σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Αυτό οδηγεί σε ασάφεια, απογοήτευση και συχνά σε πολύ μεγαλύτερους και ιδιαίτερα περιττούς χρόνους αναμονής. Η ανάπτυξη μιας τυπικής διαδρομής για την αναγνώριση των EAC στην τριτοβάθμια εκπαίδευση αντιπροσωπεύει ένα σημαντικό βήμα για την επίλυση αυτού του ζητήματος.

# 4. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

***Εισαγωγή***

Το MaxiPAC.eu προτείνει μια ενιαία διαδικασία για την αξιολόγηση των ικανοτήτων που έχουν αποκτηθεί στο παρελθόν υπηκόων τρίτων χωρών.

Τα περισσότερα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην ΕΕ χρησιμοποιούν παρόμοια βήματα, εργαλεία και πόρους στις διαδικασίες ΕΑC για τους εθνικούς αιτούντες (τους φοιτητές της οικείας χώρας), αν και όχι με τον ίδιο τρόπο, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε ασάφειες και ανισότητες. Στις περισσότερες περιπτώσεις, μια διαδικασία ΕΑC θα αποτελείται από τουλάχιστον τα ακόλουθα δύο βήματα:

- Περιγραφή της κατάστασης του αιτούντος, όπως το εκπαιδευτικό και κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο, τα κίνητρα για την έναρξη της διαδικασίας ΕΑC, έλεγχος εγγράφων που αποδεικνύουν την ταυτότητα και τα προσόντα κ.λπ.
- Ένα σύνολο εργαλείων για τον έλεγχο και την απόδειξη των γνώσεων, των δεξιοτήτων και της εμπειρίας του αιτούντος στον τομέα σπουδών: περιπτώσεις, τεστ, αξιολογήσεις, χαρτοφυλάκιο (portfolio) κ.λπ.

Οδηγίες για την τροποποίηση της τυπικής διαδικασίας ώστε να καταστεί πιο κατάλληλη για τους πρόσφυγες περιλαμβάνονται στο άρθρο 7 της Συμφωνίας Αναγνώρισης της Λισαβόνας (1997) και στη Σύμβαση της Μπολόνια (1999), όπως αναφέρθηκε παραπάνω. Το MaxiPAC.eu κάνει τις ακόλουθες αλλαγές:

- Μια δομημένη σάρωση που παρέχει αξιόπιστες πληροφορίες σχετικά με τα εκπαιδευτικά προσόντα, την εργασιακή εμπειρία και τις γλωσσικές δεξιότητες του αιτούντος. Εφόσον αυτή ολοκληρωθεί, έχει εφαρμογή σε όλα τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της ΕΕ.
- Πολλαπλές σύντομες περιπτώσεις που προηγούνται των πραγματικών διαδικασιών της ΕΑC, ως προκαταρκτικό και οικονομικό στάδιο για τη αξιολόγηση της σύνδεσης του μαθητή και του επιλεγμένου προγράμματος.
- Μόνο μετά από αυτά τα διερευνητικά βήματα προσφέρεται στον αιτούντα ένα πορτοφόλιο, συχνά σε συνδυασμό με διάφορους τύπους αξιολογήσεων, ως το κύριο βήμα της διαδικασίας της ΕΑC.
- Ψυχοκοινωνική υποστήριξη παρέχεται σε όλη τη διαδικασία υποβολής της αίτησης, ενσωματώνοντας τις φοιτητικές υπηρεσίες του οικείου ΑΕΙ με άλλες τοπικές υπηρεσίες που μπορούν να υποστηρίξουν τη διαδικασία ένταξης του πρόσφυγα.

Τα ανωτέρω έχουν οδηγήσει τη διαδικασία MaxiPAC.eu να αποτελείται από τέσσερα βήματα, εκ των οποίων το τελευταίο είναι μια οριζόντια δράση καθόλη τη διάρκεια της διαδικασίας

- Δύο προπαρασκευαστικά βήματα
  - Βήμα 1 Ευρωπαϊκή Σάρωση Προσόντων (ΕΣΠ)
  - Βήμα 2 Πολλαπλές Σύντομες Περιπτώσεις

- Ο πυρήνας της διαδικασίας MaxiPAC
  - Βήμα 3 Πορτοφόλιο και αξιολογήσεις
- Οριζόντια Δράση
  - Βήμα 4 Ψυχοκοινωνική Υποστήριξη

### *4.1 Βήμα 1: Ευρωπαϊκή Σάρωση Προσόντων (ΕΣΠ) (προπαρασκευαστικό στάδιο)*

#### *Υπόβαθρο και χρήση*

Το έργο μας βασίζεται στο «Ευρωπαϊκό Διαβατήριο Προσόντων» (European Qualifications Passport - EQP) που αναπτύχθηκε από τη NOKUT στη Νορβηγία, στο οποίο ωστόσο κάνουμε κάποιες σημαντικές αλλαγές. Η Νορβηγική Υπηρεσία Διασφάλισης Ποιότητας στην Εκπαίδευση (NOKUT: η υπηρεσία ENIC/NARIC στη Νορβηγία) έχει αναπτύξει μια διαδικασία για ένα «Ευρωπαϊκό Διαβατήριο Προσόντων των Προσφύγων» (European Refugee Qualifications Passport – ERQP), το οποίο αξιολογεί τα προσόντα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με βάση τα διαθέσιμα έγγραφα και μια δομημένη συνέντευξη. Περιλαμβάνει πληροφορίες για την εργασιακή εμπειρία και τις γλωσσικές δεξιότητες του αιτούντος. Το έγγραφο παρέχει αξιόπιστες πληροφορίες για την ένταξη και την πρόοδο σχετικά με την απασχόληση και την εισαγωγή σε περαιτέρω σπουδές. Είναι ένα πρόγραμμα αξιολόγησης που αναπτύχθηκε ειδικά για τους πρόσφυγες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που δεν μπορούν να τεκμηριώσουν πλήρως τα προσόντα τους.

Να σημειωθεί ότι σε όλη την Ευρώπη έχουν πραγματοποιηθεί μόνο 375 συνεδρίες, με 298 διαβατήρια να έχουν εκδοθεί. Προς το παρόν, λοιπόν, πρόκειται για μια μικρή πρωτοβουλία που βρίσκεται ακόμη στην αρχική της φάση. Τα σχέδια για τη μεταφορά του EQS σε άλλα κέντρα του δικτύου ENIC/NARIC- βρίσκονται ουσιαστικά σε αναμονή.

Σε αντίθεση με το NOKUT, το MaxiPAC.eu χρησιμοποιεί τον όρο "σάρωση" αντί "διαβατήριο". Πιστεύουμε ότι η χρήση του όρου "Ευρωπαϊκή Σάρωση Προσόντων" τονίζει περισσότερο τον σωστό χαρακτήρα του εγγράφου: είναι ένα έγγραφο προσανατολισμένο στην πρακτική εφαρμογή, το οποίο δεν έχει επίσημη αξία από μόνο του. Παρέχει μια καλή επισκόπηση του κύκλου ζωής και ειδικότερα των προσόντων και των ικανοτήτων που έχει αποκτήσει ο υπήκοος τρίτης χώρας. Είναι ένα ιδιαίτερα χρήσιμο σημείο εκκίνησης, ειδικά εάν το έγγραφο μπορεί να περάσει από ένα ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε άλλο ή από ένα τμήμα ενός ιδρύματος σε άλλο. Αποτρέπει τον υπήκοο τρίτης χώρας από το να χρειάζεται να λέει επανειλημμένα την ιστορία του και να διατηρεί φρέσκες στο μυαλό του όλες τις λεπτομέρειες σχετικά με την αποφοίτηση κ.λπ. Η «Ευρωπαϊκή Σάρωση Προσόντων» παρέχει μια άμεση επισκόπηση των προσόντων, των ικανοτήτων, των γλωσσικών δεξιοτήτων, του καθεστώτος διαμονής κ.λπ. Διευκολύνει έτσι σημαντικά την αποδοχή σε ένα ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και επίσης διευκολύνει τη μεταφορά του αρχείου από ένα τμήμα/εκπαιδευτικό ίδρυμα σε άλλο.

Σε γενικές γραμμές, η διαδικασία για την Ευρωπαϊκή Σάρωση Προσόντων είναι η ακόλουθη:

1. Αίτηση συμμετοχής του υποψηφίου, τόπος γέννησης και καταγραφή των χωρών διέλευσης σχετικά με τις ΕΑΣ, τις γλωσσικές δεξιότητες κ.λπ.
2. Αναλυτική περιγραφή του εκπαιδευτικού υποβάθρου με βάση το ερωτηματολόγιο των ΕΑΣ και των σχετικών εγγράφων
3. Ανασκόπηση των διαθέσιμων τεκμηρίων / εγγράφων
4. Δομημένη συνέντευξη με τον συμμετέχοντα με στόχο τη σωστή ερμηνεία του ερωτηματολογίου των ΕΑΣ

5. Έκδοση των εξουσιοδοτημένων EAC από τον αξιολογητή στον υποψήφιο

Στη διαδικασία MaxiPAC.eu, η ΕΣΠ είναι το κεντρικό μέρος της εισαγωγικής διαδικασίας: η πρώτη επαφή μεταξύ του υποψηφίου και του αξιολογητή ΕΣΠ. Αρχικά, ο αξιολογητής ΕΣΠ θα εξηγήσει τα τέσσερα βήματα της διαδικασίας MaxiPAC.eu για να διασφαλίσει ότι ο υποψήφιος έχει τις σωστές πληροφορίες για όλα τα βήματα. Στη συνέχεια, ο αξιολογητής θα επικεντρωθεί στον σκοπό της ΕΣΠ ως μια αποτελεσματικής διαδικασίας για να αποκτήσει μια πρώτη εικόνα για την ταυτότητα, τις ικανότητες και τις εμπειρίες του υποψηφίου. Δεδομένου ότι ο υποψήφιος μπορεί να είναι πρόσφυγας και επομένως μπορεί να είχε στο παρελθόν αρνητικές εμπειρίες με τις αρχές, η οικοδόμηση εμπιστοσύνης και αξιοπιστίας είναι απαραίτητη σε αυτό το πρώτο βήμα.

Πριν από την εισαγωγική διαδικασία, ο υποψήφιος θα κληθεί να στείλει το έντυπο της ΕΣΠ και αντίγραφα όλων των διαθέσιμων σχετικών εγγράφων.

Η Ευρωπαϊκή Σάρωση Προσόντων (ΕΣΠ) αποτελείται από πέντε στοιχεία:

- Προσωπικά δεδομένα
- Γλωσσικές δεξιότητες
- Προσόντα που έχουν αποκτηθεί στο παρελθόν
- Ικανότητες που έχουν αποκτηθεί στο παρελθόν
- Γνώσεις Η/Υ

Κατά τη διάρκεια της εισαγωγικής διαδικασίας, η επικοινωνία για καθένα από αυτά τα πέντε στοιχεία και τα έγγραφα που παρέχονται από τον αιτούντα θα στοχεύουν στη σαφή κατανόηση της κατάστασης του αιτούντος από την άποψη της πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στην ΕΕ.

Στο μέτρο του δυνατού, τα αυτοσυμπληρούμενα ερωτηματολόγια και οι συνεντεύξεις θα πραγματοποιηθούν σε μία από τις γλώσσες του αιτούντος. Είναι επιθυμητό οι ίδιοι οι «αξιολογητές διαπιστευτηρίων» να είναι επαρκώς εξοικειωμένοι με τις γλώσσες και τα εκπαιδευτικά συστήματα, μερικές φορές ακόμη και με τα θεματικά πεδία στις σχετικές χώρες προέλευσης.

Η επικοινωνία αναφορικά με την ΕΣΠ παρέχει τη δυνατότητα για μια πολύ καλή και αρκετά λεπτομερή συζήτηση για την επαγγελματική ζωή και τις υποχρεώσεις ενός υπηκόου τρίτης χώρας.

Ως αποτέλεσμα αυτού του πρώτου βήματος στη διαδικασία MaxiPAC.eu, μια πιστοποιημένη έκδοση της ΕΣΠ του υποψηφίου θα παρέχεται στον υποψήφιο από τον αξιολογητή. Αυτή η εγκεκριμένη ΕΣΠ παρέχει στους πρόσφυγες και σε άλλους υπηκόους τρίτων χωρών τουλάχιστον δύο επιλογές:

- Ο υποψήφιος μπορεί πιο εύκολα να παραπεμφθεί σε στοχευμένη αξιολόγηση. Το περιεχόμενο των ίδιων των αξιολογήσεων -τουλάχιστον όσον αφορά τη συνέχιση των σπουδών- καθορίζεται από τους εκπαιδευτικούς υπολογισμούς.

- Η αναγνωρισμένη ΕΣΠ πρέπει να γίνει αποδεκτή από όλα τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην ΕΕ, επομένως ένας υποψήφιος δεν απαιτείται πλέον να επαναλάβει τη διαδικασία όταν υποβάλλει αίτηση σε άλλο ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην ΕΕ.

***Προσχέδιο Εγγράφου: Ευρωπαϊκή Σάρωση Προσόντων***

# *Ευρωπαϊκή Σάρωση Προσόντων*

## 1. Προσωπικές Πληροφορίες

Επίθετο: Όνομα:

Οδός: Αριθμός:

Πόλη: Τ.Κ.:

Σταθερό Τηλέφωνο / Κινητό: E-mail:

Φύλο: Ημερομηνία Γέννησης:

Πόλη Γέννησης: Χώρας Γέννησης:

Υπηκοότητα: Οικογενειακή Κατάσταση:

Φωτογραφία

Περιοχές Διαμονής (καταγράψτε όσες αφορούν τη σχετική αίτηση:

Αριθμός Ταυτότητας (Αριθμός Διαβατηρίου ή άλλος αριθμός αναγνώρισης):

Καθεστώς (σύμφωνα με τη σύμβαση της Γενεύης):
……
……

➔ Κατά προτίμηση, χρησιμοποιήστε κάποιο από τα παρακάτω:

0 Άδεια διαμονής χωρίς περιορισμούς
- 0 Αναγνωρισμένος πρόσφυγας
- 0 Επικουρική προστασία
- 0 Ανθρωπιστικό καθεστώς
- 0 Ανιθαγενής με δικαίωμα διαμονής

0 Άδεια διαμονής με περιορισμούς -> επιλέξτε την κατηγορία:
- 0 Αιτών Άσυλο
- 0 Αιτών για οικογενειακή επανένωση
- 0 Ανιθαγενής χωρίς δικαίωμα διαμονής

0 Χωρίς νόμιμη άδεια

0 Άλλο: ……..

Επιπλέον παρατηρήσεις:

Ημερομηνία Καταγραφής: Ημερομηνία Παραχώρησης ΕΣΠ:

## 2. Επιπρόσθετες πληροφορίες

Πρόγραμμα Σπουδών/Τομέας ενδιαφέροντος:

*1)* .....

*2)* .....

*3)* .....

Επίπεδο σπουδών για το οποίο θέλετε να αιτηθείτε: Πτυχίο (BA) - Μεταπτυχιακό (MA/ MSc) - Διδακτορικό

Κατά προτίμηση :.....

Εναλλακτικά:.....

Πρόσωπα με τα οποία μπορούμε να επικοινωνήσουμε σχετικά με την αίτησή σας:

| **Όνομα** | **Σταθερό /Κινητό τηλέφωνο** | **E-mail** | **Σχέση με το άτομο επικοινωνίας** |
|---|---|---|---|
| | | | |
| | | | |
| | | | |

## 3. Γνώση Γλωσσών

| | Όχι | Βασική | Επαρκής | Μέτρια | Καλή | Πολύ Καλή |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Ελληνικά | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |
| Αγγλικά | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |
| Γαλλικά | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |
| Άλλες γλώσσες | | | | | | |

Το επίπεδό γνώσης της γλώσσας της χώρας υποδοχής (π.χ. ελληνικά) έχει πιστοποιηθεί ως A1; A2; B1; B2; C1: ……

Το επίπεδό γνώσης των αγγλικών έχει πιστοποιηθεί ως A1; A2; B1; B2; C1: ……

Η μητρική μου γλώσσα έχει πιστοποιηθεί ως A1; A2; B1; B2; C1: ……

Επιπλέον γνωρίζω τις ακόλουθες γλώσσες (δεν αναφέρονται στον ανωτέρω πίνακα):……

## 4. Επισκόπηση προσόντων

### Πτυχία

| Χώρα | Επίσημος τίτλος πτυχίου | Εκπαιδευτικός φορέας που παρέχει το πτυχίο | Σπουδές από .../... έως .../... | Αποκτήθηκε δίπλωμα? Ναι/Όχι | Έχει αναγνωριστεί από ΔΟΑΤΑΠ / ENIC/NARIC-ENIC/NARIC/NARIC? Ναι / Όχι |
|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | |
| | | | | | |
| | | | | | |
| | | | | | |

| Χώρα | Επίσημος τίτλος πτυχίου | Εκπαιδευτικός φορέας που παρέχει το πτυχίο | Σπουδές από .../... έως .../... | Αποκτήθηκε δίπλωμα? Ναι/Όχι | Έχει αναγνωριστεί από ΔΟΑΤΑΠ / ENIC/NARIC- ENIC/NARIC/NARIC? Ναι / Όχι |
|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | |
| | | | | | |
| | | | | | |

Παρατηρήσεις

.....
.....
.....
.....
.....
.....

## 5. Επισκόπηση σχετικής εμπειρίας

### Εργασιακή εμπειρία

| **Χώρα** | **Επάγγελμα** | **Ονομασία και περιγραφή του φορέα** | **Από .../... έως .../...** | **Είδος απασχόλησης και αρμοδιότητες** (αντικείμενο απασχόλησης) |
|---|---|---|---|---|
| | | | | |
| | | | | |
| | | | | |
| | | | | |
| | | | | |
| | | | | |

## Εθελοντισμός

| Χώρα | Περιγραφή Δεξιότητας | Από .../... έως .../... | Περιγράψτε που και με ποιο τρόπο αποκτήσατε αυτή τη δεξιότητα |
|---|---|---|---|
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |

## 7. Δεξιότητες υπολογιστή

| | Ναι | Όχι |
|---|---|---|
| Μπορώ να χρησιμοποιήσω το MS Word ικανοποιητικά | ☐ | ☐ |
| Μπορώ να δαχτυλογραφήσω σε Word | ☐ | ☐ |
| Μπορώ να φτιάξω επικεφαλίδες | ☐ | ☐ |
| Μπορώ να δημιουργήσω έναν αυτοματοποιημένο πίνακα περιεχομένων | ☐ | ☐ |
| Μπορώ να χρησιμοποιήσω το PowerPoint ικανοποιητικά | ☐ | ☐ |
| Μπορώ να κάνω μία παρουσίαση | ☐ | ☐ |
| Μπορώ να μορφοποιήσω διαφάνειες | ☐ | ☐ |
| Μπορώ να χρησιμοποιήσω κινούμενα σχέδια στην παρουσίαση μου | ☐ | ☐ |
| Κατέχω βασικές δεξιότητες για χρήση e-mail | ☐ | ☐ |
| Μπορώ να δημιουργήσω και να στείλω e-mail | ☐ | ☐ |
| Μπορώ να απαντήσω σε ένα e-mail | ☐ | ☐ |
| Μπορώ να επισυνάψω ένα αρχείο σε ένα e-mail | ☐ | ☐ |
| Μπορώ να δουλέψω με Excel | ☐ | ☐ |
| Μπορώ να βάλω πληροφορίες στο σωστό πλαίσιο | ☐ | ☐ |
| Μπορώ να δημιουργήσω έναν πίνακα | ☐ | ☐ |
| Μπορώ να εισάγω μαθηματικούς υπολογισμούς | ☐ | ☐ |
| Μπορώ να χρησιμοποιήσω έναν υπολογιστή ικανοποιητικά στην τριτοβάθμια εκπαίδευση | ☐ | ☐ |
| Νομίζω ότι χρειάζομαι πρόσθετη υποστήριξη σε δεξιότητες υπολογιστή | ☐ | ☐ |

### *4.2 Βήμα 2: Πολλαπλές Σύντομες Περιπτώσεις (Προετοιμασία)*

Οι πολλαπλές σύντομες περιπτώσεις περιλαμβάνουν πολλαπλές γραπτές περιπτώσεις στο εν λόγω πρόγραμμα, δηλ., το πρόγραμμα για το οποίο ο υπήκοος της τρίτης χώρας υποβάλλει αίτηση για απαλλαγή ή συντομευμένη διαδρομή.

Το βήμα της πολλαπλής σύντομης περίπτωσης παρέχει μία καθοδήγηση για να καθοριστεί εάν ενδείκνυται η συνέχιση της διαδικασίας MaxiPAC.eu. Αυτό αφορά την πραγματοποίηση τριών ερωτήσεων, που εστιάζουν στις γνώσεις του υπηκόου της τρίτης χώρας. Εάν και οι τρείς ερωτήσεις απαντηθούν σωστά, θεωρείται ότι ο υπήκοος της τρίτης χώρας μπορεί να λάβει ένα πακέτο εξαιρέσεων, το οποίο βασίζεται στο δικό του ή της EAC. Η MaxiPAC.eu προτείνει το πολύ δύο σελίδες για κάθε ερώτηση: αυτό το στάδιο πρέπει να είναι σύντομο και εύκολο στην αξιολόγηση, ώστε αυτό το στάδιο της διαδικασίας να παίρνει τον λιγότερο δυνατό χρόνο και για τον υπήκοο της τρίτης χώρας αλλά και για το ενδιαφερόμενο ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Ωστόσο, οι «πολλαπλές σύντομες περιπτώσεις» θα πρέπει να διαμορφωθούν για κάθε πρόγραμμα ξεχωριστά. Καθώς σχετίζονται άμεσα με το πρόγραμμα, θα πρέπει να διαμορφωθούν από τα προγράμματα που τις αφορούν. Αποτελούν κατά προτίμηση ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, επειδή μπορούν να αξιολογηθούν πιο γρήγορα. Σε αυτή την περίπτωση, φυσικά, το πρόγραμμα πρέπει να διαθέτει μια σειρά ερωτήσεων, ώστε να αποφευχθεί η απομνημόνευση των σωστών απαντήσεων. Επίσης μπορούν να υπάρχουν ερωτήσεις ελεύθερης απάντησης εάν απαιτείται, για παράδειγμα, από το συγκεκριμένο είδος του προγράμματος.

### *4.3 Βήμα 3: Πορτοφόλιο, αξιολόγηση και πρόσθετα τεστ*

## *Πορτφόλιο και Πρόσθετα τεστ*

Εάν ο υπήκοος της τρίτης χώρας επιθυμεί να συνεχίσει την διαδικασία, εκείνος ή εκείνη δημιουργεί ένα πορτφόλιο και, σε συνάφεια με το αρχείο της αίτησης, του/της παρέχεται πρόσθετη αξιολόγηση.

Αυτό το κομμάτι της διαδικασίας είναι κάπως παρόμοιο με τις περισσότερες υπάρχουσες PAC διαδικασίες που χρησιμοποιούνται για τους υπηκόους της EU: ένα πορτφόλιο συμπεριλαμβάνει ενδείξεις και παρουσιάσεις ικανοτήτων που έχουν αποκτηθεί στο παρελθόν: τη γνώση, την κατανόηση, τις δεξιότητες και συμπεριφορές που δεν μπορούν να αξιολογηθούν από ένα πιστοποιητικό σπουδών που έχει αποκτηθεί μέσω της τυπικής μάθησης. Παρόλο που η διαδικασία MaxiPAC.eu για τους πρόσφυγες και για άλλους υπηκόους τρίτων χωρών είναι μερικώς παρόμοια, συμπεριλαμβάνει επίσης προσόντα που απαιτούνται σε άλλες διαδικασίες (EAC). Επομένως, ο υπήκοος της τρίτης χώρας μπορεί με ένα πορτφόλιο να υποβάλλει αίτηση και για τις δύο διαδικασίες EAC για χορήγηση εξαιρέσεων ή να κάνει αίτηση για μία πιο σύντομη μαθησιακή διαδικασία.

Προτού εμβαθύνουμε περαιτέρω στις λεπτομέρειες του πορτφόλιου MaxiPAC.eu, ας υπογραμμίσουμε πρώτα τις διαφορές από το υπάρχον πορτφόλιο EAC:

1. Προηγούμενες ικανότητες και δεξιότητες που αποκτήθηκαν αλλού, συνδυάζονται και παρουσιάζονται σε ένα πορτφόλιο.
2. Απαιτείται μία ευέλικτη ερμηνεία, καθώς τα προφίλ των ικανοτήτων ποικίλουν παγκοσμίως.
3. Ένα πορτφόλιο που είναι γραμμένο σε γλώσσα διαφορετική από την εθνική (π.χ. Αγγλικά) γίνεται αποδεκτό.
4. Εκτός από τον επιβλέποντα εκτιμητή, συνηγορούμε έναν «φίλο» στην χώρα υποδοχής, με εμπειρία στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, για να βοηθήσει στην σύνταξη του πορτφόλιου.

Εκτός από το πορτφόλιο, σχετικές ικανότητες μπορούν να αξιολογηθούν χρησιμοποιώντας μία διαδικασία του κέντρου αξιολόγησης: έναν αριθμό τεστ, προσομοιώσεις, περιπτώσεις, συνεντεύξεις, κ.α. Όλες οι ικανότητες και τα προσόντα που φέρνει ο υπήκοος της τρίτης χώρας, τελικά θα αναγνωριστούν ή όχι, αφού περάσει από την διαδικασία MaxiPAC.eu.

Η διαδικασία MaxiPAC.eu συγκρίνει τις ικανότητες του υπηκόου της τρίτης χώρας με τα μαθησιακά αποτελέσματα του συγκεκριμένου τομέα του προγράμματος και μπορεί έτσι να δώσει ένα αποτέλεσμα go/no go, όπως και επιπρόσθετη συμβουλή για τον υποψήφιο. Η εξασφάλιση των εξαιρέσεων βρίσκεται αποκλειστικά στην δικαιοδοσία του σχετικού πανεπιστημίου ή τεχνολογικού εκπαιδευτικού ιδρύματος. Έτσι, για παράδειγμα, η εξασφάλιση μερικών εξαιρέσεων μπορεί να ποικίλει από ίδρυμα σε ίδρυμα.

Ο πρόσφυγας ή υπήκοος τρίτης χώρας φτιάχνει ένα πορτφόλιο με τα παρακάτω περιεχόμενα, για παράδειγμα: εμπειρίες σε οργανισμούς, γνώση προγραμμάτων υπολογιστή, μία σύσταση από τον προηγούμενο εργοδότη που δείχνει ότι ο υπήκοος της τρίτης χώρας είναι ικανός σε συγκεκριμένους τομείς, μαθήματα που πραγματοποιήθηκαν, διπλώματα που αποκτήθηκαν αλλού (είτε αναγνωρίζονται είτε όχι από το ENIC/NARIC) ή έγγραφα διπλωμάτων, κ.λπ.
Όλα τα στοιχεία του πορτφόλιου θα ταξινομηθούν ανάλογα με τις απαιτούμενες ικανότητες του συγκεκριμένου προγράμματος. Επειδή οι ικανότητες, πιθανότατα θα αξιολογηθούν σε σχέση με τα

δεδομένα και τα μαθησιακά αποτελέσματα του συγκεκριμένου τομέα του προγράμματος, αυτό σημαίνει ότι τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ) θα κατηγοριοποιήσουν όλα τα έγγραφα και τα στοιχεία ακολουθώντας την ίδια δομή.

Τα μαθησιακά αποτελέσματα ενός συγκεκριμένου τομέα, καθορίζονται από κοινού από την HEI που προσφέρει ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα. Ο οργανισμός εθνικής διαπίστευσης (π.χ. ο NVAO στη Φλάνδρα και στην Ολλανδία) αξιολογεί τα μαθησιακά αποτελέσματα που έχουν αναγνωρισθεί από την Επιτροπή για τα Πανεπιστήμια και τα Κολέγια ή των αντιπροσώπων τους σε μία δομή ομπρέλας. Όλα τα μαθησιακά αποτελέσματα ενός συγκεκριμένου τομέα, βαθμολογούνται αυτόματα ανά επίπεδο στην εθνική δομή αξιολόγησης, που περιλαμβάνεται στη βάση δεδομένων του NVAO και δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Φορέα Διαπίστευσης. Εν συντομία, οι ικανότητες που αναμένονται ως αποτέλεσμα ενός ολοκληρωμένου προγράμματος, αντανακλώνται στα μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος.

Δεν είναι εύκολο για τους υπηκόους της τρίτης χώρας να δουν το δάσος αντί το δέντρο. Επομένως η διαδικασία MaxiPAC.eu προτείνει την συμμετοχή εκπαιδευμένων αξιολογητών και φίλων για να καθοδηγήσουν στην διαδικασία σύνταξης πορτφόλιου. Όλο και περισσότεροι αξιολογητές που εργάζονται στην HEI, εκπαιδεύονται, ώστε να βοηθούν ανθρώπους με τις ανάγκες τους για ένα EAC πορτφόλιο. Προτείνουμε επιπρόσθετη εκπαίδευση για κάποιους από τους αξιολογητές, ώστε κυρίως να βοηθούν πρόσφυγες και υπηκόους τρίτης χώρας στη σύνταξη πορτφόλιου σύμφωνα με τα δεδομένα της HEI. Ένας επιπλέον «φίλος» θα μπορούσε να διευκολύνει την διαδικασία ενσωμάτωσης του πρόσφυγα στην HEI κοινότητα.

Το πλήρες πλαίσιο των μαθησιακών αποτελεσμάτων του επιλεγμένου προγράμματος μάθησης καθίσταται διαθέσιμο στον υπήκοο της τρίτης χώρας από τον ενδιαφερόμενο αξιολογητή. Ο απώτερος σκοπός είναι η σύγκριση του προσωπικού προφίλ του υπηκόου της τρίτης χώρας με το απαιτούμενου πλαίσιο μαθησιακών αποτελεσμάτων. Καταρχάς, το έργο του αξιολογητή είναι να ελέγξει με τον υπήκοο της τρίτης χώρας τα εξής:

- Αποτελεί η EAC την πιο κατάλληλη μέθοδο;
- Έλαβε ο υποψήφιος εγχειρίδιο για τη δημιουργία πορτφόλιου και σχετική εξήγηση;
- Για ποιο πρόγραμμα μάθησης (π.χ. διατριβή, επιστημονικός τομέας, κ.λπ.) θα εγγραφεί ο υποψήφιος;
- Είναι οι ικανότητες του υποψήφιου διατυπωμένες ξεκάθαρα και σχετίζονται με ενότητες μαθημάτων;

Σε κάθε περίπτωση, ο αξιολογητής εξηγεί την διαδικασία MaxiPAC και βοηθά να διαπιστωθεί εάν μια διαδικασία EAC είναι δυνατή. Παρέχει πληροφορίες για όλα τα σημεία της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένων εισαγωγικών τεστ εφόσον χρειάζεται, και παρέχει συμβουλές στην σύνταξη του πορτφόλιου.

Το πορτφόλιο του υπηκόου της τρίτης χώρας πρέπει να συμπεριλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα:

- Το έντυπο των Ευρωπαϊκών Προσόντων
- Τα αποτελέσματα των πολλαπλών σύντομων απαντήσεων
- Βιογραφικό Σημείωμα
- Δικαιολογητικά έγγραφα
- Γενική θεώρηση και ερμηνεία των παρεχόμενων δικαιολογητικών
- Προσωπική αιτιολογική έκθεση

- Αντίγραφο εγγράφου ταυτότητας ή τα Παραρτήματα 25 και 26 (αίτηση ασύλου) ή επίσημο πιστοποιητικό εγγραφής αίτησης ασύλου από την κυβέρνηση.

Μόλις το πορτφόλιο είναι έτοιμο ή καθώς βρίσκεται σε εξέλιξη, ο αξιολογητής σημειώνει τις ερωτήσεις και τα στοιχεία για τα οποία εκείνος ή εκείνη επιθυμούν προφορική επεξήγηση. Είναι πιθανό να ορίσει ο αξιολογητής, ότι ορισμένα στοιχεία μπορούν να παρουσιαστούν μόνο, για παράδειγμα, μέσω ενός τεστ για πρόσθετες ικανότητες ή ένα τεστ γνώσεων, σε αυτή την περίπτωση ο αξιολογητής θα ενημερώσει τον υπήκοο της τρίτης χώρας εγκαίρως.

Τα ακόλουθα κριτήρια χρησιμοποιούνται στην αξιολόγηση στοιχείων του πορτφόλιου:

- Τα στοιχεία πρέπει να είναι αυθεντικά και αξιόπιστα. Εάν τα στοιχεία προετοιμαστούν από τρίτο (όπως στην περίπτωση μαρτυρίας ή αξιολόγησης ορισμένων πτυχών της εργασίας του υποψήφιου) είναι σημαντικό το έγγραφο να φέρει υπογραφή και σφραγίδα.
- Τα στοιχεία πρέπει να συνδέονται ξεκάθαρα με τις ικανότητες που ο υποψήφιος επιθυμεί να επιδείξει.
- Τα στοιχεία πρέπει να είναι επικαιροποιημένα.
- Τα στοιχεία πρέπει να δείχνουν ότι έχει σπαταληθεί αρκετός χρόνος στο κομμάτι της εμπειρίας και θα πρέπει να καλύπτουν σε βάθος τις απαιτήσεις για απόκτηση εμπειρίας, ώστε να αποτελεί η εμπειρία ένα πεδίο πιο ολοκληρωμένο. Το «χτύπημα» μια κι έξω, δεν είναι ποσοτικά επαρκές.
- Τα στοιχεία δεν πρέπει να λαμβάνονται μόνο από μία πλευρά.

Είναι σημαντικό ο αξιολογητής να δουλέψει με τον υπήκοο της τρίτης χώρας ώστε να λάβει προσεκτικά υπόψη του τα μαθησιακά αποτελέσματα (αναμενόμενες ικανότητες) και πως ο υπήκοος της τρίτης χώρας μπορεί να δείξει ότι τα κατέχει. Το Παράρτημα 1 συμπεριλαμβάνει ένα αντίστοιχο παράδειγμα. Εάν ο υπήκοος της τρίτης χώρας κατέχει συγκεκριμένες ικανότητες/μαθησιακά αποτελέσματα αλλά δεν διαθέτει επαρκείς ενδείξεις, μία επιλογή θα ήταν να ζητηθεί επιπρόσθετη αξιολόγηση, για παράδειγμα, μία συνέντευξη ικανοτήτων, ένα τεστ ελέγχου, μία εργασιακή προσομοίωση, μία μελέτη περίπτωσης ή ένα τεστ γνώσεων.

Αναφορικά με τη γλώσσα, γενικά ισχύουν οι ακόλουθες απαιτήσεις: απαιτείται γνώση της γλώσσας επιπέδου Β1, στην οποία διδάσκεται το πρόγραμμα. Συνιστούμε γνώση επιπέδου Β1, αν και για την διαδικασία ΕΑC θεωρείται γενικά ότι απαιτείται γνώση Β2. Παρόλο που πολλοί υπήκοοι τρίτων χωρών δεν φτάνουν το επίπεδο γνώσης Β2, διαθέτουν προηγούμενη ακαδημαϊκή εκπαίδευση που τους επιτρέπει την γρήγορη εκφορά της ακαδημαϊκής ορολογίας σε άλλη γλώσσα. Πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη ότι οι υπήκοοι τρίτων χωρών έρχονται από μακριά σε θέματα γλώσσας, αλλά συχνά επιτυγχάνουν το επίπεδο Β1 σε λίγα χρόνια. Με το «έρχονται από μακριά σε θέματα γλώσσας» εννοούμε: μία τελείως διαφορετική γλωσσική οικογένεια σε σχέση με τη Γερμανική ή τη Λατινική, διαφορετικό αλφάβητο, διαφορετική δομή προτάσεων και ούτω καθεξής.

Το επίπεδο της γλωσσικής γνώσης δεν πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, εάν:

- μπορεί να αποδειχθεί ότι ο υπήκοος της τρίτης χώρας έχει ολοκληρώσει τουλάχιστον ένα ακαδημαϊκό έτος σε δευτεροβάθμια εκπαίδευση με τη χρήση της τοπικής γλώσσας
- μπορεί να αποδειχθεί ότι ο υπήκοος της τρίτης χώρας έχει αποκτήσει τουλάχιστον 30 διδακτικές μονάδες σε τοπικό (π.χ. Αγγλική γλώσσα) πρόγραμμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Μία τελική αναφορά γίνεται για την αξιολόγηση και την τελική απόφαση, η οποία υπογράφεται από όλους τους εμπλεκόμενους ειδικούς. Εκτός από την κατάδειξη των αναγνωρισμένων ικανοτήτων, υπάρχει ένα ξεκάθαρο κίνητρο για τις μη αναγνωρισμένες ικανότητες. Το τελικό αποτέλεσμα είναι θετικό ή αρνητικό.

Η επιτροπή αξιολόγησης παραδίδει την απόφαση γραπτώς και υπογεγραμμένη στον υποψήφιο. Η άσκηση έφεσης είναι δυνατή κατα τη διαδικασία, αφού η απόφαση ανακοινωθεί στον υποψήφιο.

Αφού παρουσιαστεί το πορτφόλιο και έχει πραγματοποιηθεί η αξιολόγηση, η τελική απόφαση διεξάγεται από μία ομάδα ειδικών (περίπου τρεις αξιολογητές) που τους αναθέτει το ίδρυμα. Καθίσταται σημαντικό το τελικό συμπέρασμα να διεξάγεται βάσει προκαθορισμένων κριτηρίων. Οι ειδικοί εργάζονται ανεξάρτητα ο ένας από τον άλλο. Στο τέλος της αξιολόγησης, οι ειδικοί συζητούν ποιά στοιχεία αναγνωρίζονται. Σε περίπτωση διαφωνίας, η πλειοψηφία κρίνει το αποτέλεσμα.

### *Go- No Go με συμβουλή και συγχρονισμό*

Μετα την αξιολόγηση, η κριτική επιτροπή θα διεξάγει ένα πόρισμα που διευκρινίζει ποια μέρη του προγράμματος χρειάζεται να πάρει ακόμα ο μαθητής και από ποια μέρη του προγράμματος απαλλάσσεται. Αυτό μπορεί να κυμαίνεται από το να χρειάζεται να παρακολουθήσει ακόμα μερικά μαθήματα, μέχρι να χρειάζεται να παρακολουθήσει ολόκληρο το πρόγραμμα. Σε ακραίες περιπτώσεις, μπορεί να είναι δυνατό να εξαιρεθεί τελείως ο μαθητής από όλες τις εργασίες και έτσι να λάβει το δίπλωμα με βάση την αξιολόγηση.

Στο τέλος, το τελικό αποτέλεσμα θα είναι είτε θετικό (‘Go’) ή αρνητικό (‘No Go’).

- 'Go': το πορτφόλιο δείχνει ότι είστε κατάλληλος για να εισαχθείτε στο πρόγραμμα σε συντομευμένη πορεία στο ίδρυμα μας.
- 'No Go': το πορτφόλιο δεν παρουσιάζει ικανοποιητικά την καταλληλότητα σας ώστε να εισαχθείτε στο πρόγραμμα σε συντομευμένη πορεία στο ίδρυμα μας.

## *4.4 Βήμα 4: Ψυχο-Κοινωνική Υποστήριξη (ένα συνεχόμενο παράλληλο βήμα)*

Μόλις ο μαθητής μάθει ποια μέρη του προγράμματος χρειάζεται να παρακολουθήσει και από ποια απαλλάσσεται, μπορεί να αρχίσει να προγραμματίζει τις σπουδές του. Ωστόσο, αυτό είναι ένα δύσκολο εγχείρημα για έναν υπήκοο τρίτης χώρας: από τη μία, ο πρόσφυγας/μετανάστης δεν γνωρίζει το εκπαιδευτικό σύστημα των Ευρωπαϊκών χωρών και από την άλλη, μπορεί να έχει βιώσει τραυματικές εμπειρίες στην πατρίδα του ή κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του στην Ευρώπη.

Επομένως, η διαδικασία MaxiPAC.eu λαμβάνει κατηγορηματικά υπόψη την κατάσταση του αιτούντα. Το βήμα «Ψυχο-κοινωνικής υποστήριξης» ξεκινά από την πρώτη επαφή και είναι παρόν σε όλα τα βήματα της διαδικασίας. Τα παρακάτω σημεία λαμβάνονται υπόψη με όρους δυνατοτήτων, περιορισμών και πιθανών λύσεων:

- Ψυχο-κοινωνικό πλαίσιο
- Ιατρική κατάσταση
- Οικονομική κατάσταση
- Κατάσταση στέγασης
- Πολιτισμική και γλωσσική ενσωμάτωση

- Εκπαιδευτικό πλαίσιο

### *Ψυχολογικο-κοινωνικό πλαίσιο*

Είναι πιθανό ότι θα διαταραχθεί το ψυχολογικό πλαίσιο του υπηκόου της τρίτης χώρας ή του πρόσφυγα, τουλάχιστον προσωρινά. Προτείνουμε τουλάχιστον να διευκολυνθεί η επαφή με ένα έμπιστο πρόσωπο εντός του Ιδρύματος Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, όπως και η επαφή στην προσωπική ζωή (π.χ., ένα φίλο) ώστε να υπάρξει επικοινωνία για προσωπικά θέματα. Αυτό μπορεί να αφορά ανησυχία για οικογένεια και φίλους που βρίσκονται στην πατρίδα, αισθήματα άγχους και μοναξιάς, ερωτήσεις σχετικά με την ενσωμάτωση σε δίκτυα μαθητών και άλλες κοινωνικές επαφές, πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες κ.λπ. Τα αποτελέσματα του έντυπου των Ευρωπαϊκών προσόντων, το πρώτο βήμα της διαδικασίας MaxiPAC.eu, θα είναι χρήσιμα στην αξιολόγηση της ψυχολογικής κατάστασης του αιτούντα και στην δημιουργία επαφής με πιθανά έμπιστα άτομα, ώστε να διερευνηθούν εμπόδια και να βρεθούν λύσεις που θα οδηγήσουν σε μία σωστή μελέτη.

### *Ιατρική κατάσταση*

Πρόσφυγες και υπήκοοι τρίτης χώρας δεν βρίσκουν πάντα το δρόμο προς την ιατρική περίθαλψη, ενώ μπορεί να υποφέρουν από σωματικές και/ή ψυχικές καταστάσεις που χρήζουν θεραπείας. Καθοδήγηση στο πλαίσιο της ιατρικής περίθαλψης παρέχει ο MaxiPAC.eu αξιολογητής/προπονητής, στην αρχή ή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Η συνεργασία με ένα δίκτυο εκπαιδευμένων εθελοντών «φίλων», μπορεί να διευκολύνει αυτή τη διαδικασία, ώστε να χτιστεί εμπιστοσύνη και να δημιουργηθεί ασφάλεια σε δύσκολες καταστάσεις.

### *Οικονομική κατάσταση*

Πρόσφυγες και TCN μπορεί να έχουν το δικό τους εισόδημα, ή να εξαρτώνται από κοινωνική βοήθεια. Ανάλογα με το (υψηλό) κόστος σπουδών, είναι σημαντικό να συνυπολογίζονται όλες οι οικονομικές συνθήκες σε ένα ρεαλιστικό προϋπολογιστικό πλάνο και να υπάρχει πραγματική δέσμευση από όλους τους συνεργάτες και τα κοινωνικά ιδρύματα που εμπλέκονται. Αυτό σημαίνει ότι ο αξιολογητής-προπονητής- φίλος πρέπει να προσεγγίσει το τοπικό δίκτυο κοινωνικών υπηρεσιών και να κάνει ξεκάθαρες συμφωνίες για την εύκολη πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση για τους μετανάστες που προέρχονται από χώρες εκτός Ευρώπης και χρειάζονται βοήθεια από αυτές τις υπηρεσίες.

### *Κατάσταση στέγασης*

Το ίδιο ισχύει και για την κατάσταση στέγασης. Το υψηλό κόστος ζωής στην Ευρώπη μπορεί να αποτελέσει πρόβλημα για κάθε μαθητή, και αυτό συμπεριλαμβάνει πρόσφυγες και υπηκόους τρίτων χωρών. Η υπηρεσία στέγασης των πανεπιστημίων θα μπορούσε να παρέχει μία συγκεκριμένη και ευέλικτη ή προσωρινή πρόταση στέγασης για τους πρόσφυγες και τους υπηκόους τρίτων χωρών, κατά την άμεση ανάγκη για στέγαση. Φίλοι μπορούν να βοηθήσουν στην εύρεση κατάλληλης στέγασης και σε άλλες πτυχές της καθημερινής ζωής,

### *Πολιτισμική και γλωσσική ενσωμάτωση*

Η διαδικτυακή πλατφόρμα MaxiPAC.eu παρέχει βασικές πληροφορίες και μαθήματα με εκπαιδευτικό περιεχόμενο και γλωσσικές προϋποθέσεις στις συμμετέχουσες χώρες της ΕΕ.

Η επίδραση συγκεκριμένων συνθηκών ενσωμάτωσης και πολιτισμικής αφομοίωσης στους πρόσφυγες όσον αφορά την εργασία και την εκπαίδευση κατά την εφαρμογή της διαδικασίας MaxiPAC.eu στα

πανεπιστήμια, θα εξεταστεί για όλες τις MaxiPAC.eu χώρες που συμμετέχουν, στο Παραδοτέο 2, όπως οι γλωσσικές προϋποθέσεις θα εξετασθούν στο Παραδοτέο 4.

Η απόκτηση φίλων, η συμμετοχή στην κοινωνική ζωή, η σύνδεση με δίκτυο ανθρώπων και οργανισμών αποτελούν το κλειδί για την κατανόηση του πολιτισμού της χώρας υποδοχής, ενώ παρέχει τη δυνατότητα γνώσης της γλώσσας με έναν πιο άτυπο τρόπο. Από τη στιγμή που τα περισσότερα Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην ΕΕ διαθέτουν στρατηγικές για τη δημιουργία κοινοτήτων για συνηθισμένους μαθητές, συνιστούμε σθεναρά το άνοιγμα και την προσαρμογή αυτών των προγράμματα στους πρόσφυγες και άλλους νεοφερμένους. Ένας φίλος μπορεί να βοηθήσει στην σύνδεση με άλλες κοινωνικές επαφές, ψυχαγωγικές δραστηριότητες και οργανώσεις νέων ή ενηλίκων.

### *Εκπαιδευτικό πεδίο*

Από τη στιγμή που η MaxiPAC.eu διαδικτυακή πλατφόρμα μάθησης παρέχει πληροφορίες και μαθήματα για το εκπαιδευτικό πεδίο, ένα εξατομικευμένο καλωσόρισμα για πρόσφυγες και μετανάστες είναι αναγκαίο, που να απαντά στις ερωτήσεις και στις ασάφειες που μπορεί να υπάρχουν στο μυαλό του αιτούντα.

Το EQS παρέχει πληροφορίες για το εκπαιδευτικό υπόβαθρο του αιτούντα, όμως μπορεί να υπάρχουν ακόμα αμφιβολίες για τον χρόνο από την τελευταία σχολική εμπειρία, ή για τις δεξιότητες στη χρήση υπολογιστή και στη γλώσσα. Όπως για όλους τους μαθητές, το είδος της εξέτασης και η δυσκολία της, αποτελούν έναν συνεχή προβληματισμό. Οι πρόσφυγες και οι υπήκοοι τρίτων χωρών χρειάζονται, πολύ περισσότερο από τους συνηθισμένους μαθητές, συγκεκριμένες απαντήσεις στις ερωτήσεις που αφορούν τις γλωσσικές απαιτήσεις και τις ευκαιρίες πρακτικής άσκησης, ώστε να προσαρμόσουν τις συνθήκες της τωρινής τους ζωής, στις απαιτήσεις του προγράμματος. Μερικές φορές είναι απαραίτητη η προσαρμογή σε αυτές τις απαιτήσεις.

Όλα τα (πρόσθετα) κόστη πρέπει να δηλώνονται ξεκάθαρα και να παρουσιάζονται εκ των προτέρων. Αυτό μπορεί να διαφέρει μεταξύ ιδρυμάτων. Υποστηρίζουμε δωρεάν εγγραφή για τους πρόσφυγες, με παρέμβαση της κυβέρνησης, εφόσον χρειάζεται.

# 5. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

## *5.1 Συστάσεις Πολιτικής σε Ευρωπαϊκό επίπεδο*

Η Συνθήκη Αναγνώρισης της Λισαβόνας (1997) αποτελεί το βασικό επίσημο όργανο για την αναγνώριση δεξιοτήτων στην Ευρώπη για μη Ευρωπαίους πολίτες. Προσφέρει δίκαιη αναγνώριση των ακαδημαϊκών προσόντων για άτομα που εκπαιδεύτηκαν εκτός Ευρώπης. Η Συνθήκη Αναγνώρισης της Λισαβόνας υπογραμμίζει ότι τα κράτη μέλη της ΕΕ πρέπει να εξασφαλίζουν ότι οι μη-Ευρωπαίοι πολίτες θα απολαμβάνουν αναγνώρισης των διπλωμάτων και των ικανοτήτων που απόκτησαν αλλού, σύμφωνα με το σύστημα των συγκρίσιμων πτυχίων όπως προβλέπεται από την Διακήρυξη της Μπολόνια. Αυτή η σύμβαση έχει επικυρωθεί από περισσότερα από 50 κράτη μέχρι σήμερα.

Η Διακήρυξη της Μπολόνια – η κοινή διακήρυξη των Ευρωπαίων υπουργών παιδείας που πραγματοποιήθηκε σε συνάντηση στην Μπολόνια στις 19 Ιουνίου, 1999 – αποτελεί το βασικό καθοδηγητικό έγγραφο της διαδικασίας της Μπολόνια. Υιοθετήθηκε από τους υπουργούς παιδείας 29 Ευρωπαϊκών κρατών στη συνάντηση τους στην Μπολόνια το 1999. Προτείνει ένα πεδίο Ευρωπαϊκής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στο οποίο οι μαθητές και οι απόφοιτοι θα μπορούν να μετακινούνται ελεύθερα μεταξύ χωρών, ενώ οι δεξιότητες που αποκτήθηκαν σε μία χώρα θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως προαπαιτούμενες, ώστε να γίνει αποδεκτή η εισαγωγή και η συνέχιση σπουδών σε μία άλλη χώρα. Η Διακήρυξη της Μπολόνια καθιερώνει ένα σύστημα με ευανάγνωστα και εύκολα συγκρίσιμα πτυχία σε όλη την Ευρώπη: απολυτήριο, προπτυχιακό, μεταπτυχιακό, κ.λπ.

Η Επιτροπή καθίσταται υπεύθυνη να εξασφαλίσει ότι όλα τα κράτη της ΕΕ εφαρμόζουν τον ευρωπαϊκό νόμο σωστά. Σε αυτό το ρόλο , η Επιτροπή επίσης αποκαλείται «ο προστάτης των συμφωνιών». Η επιτροπή πρέπει να λάβει δράση αν μία οδηγία δεν έχει πλήρως μεταφερθεί σε εθνικό νόμο. Αν οι εθνικές αρχές αποτύχουν να εφαρμόσουν σωστά συγκεκριμένους κανόνες της ΕΕ, η Επιτροπή έχει τη δικαιοδοσία να κινήσει επίσημες διαδικασίες σε περίπτωση παράβασης. Αν το πρόβλημα παραμείνει άλυτο, η Επιτροπή μπορεί να προσφύγει στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.

Δύο σώματα, η Επιτροπή της Συνθήκης για την Αναγνώριση Προσόντων που αφορούν την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση στην Ευρωπαϊκή περιοχή και το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Εθνικών Πληροφοριακών Κέντρων της Ακαδημαϊκής Κινητικότητας και Αναγνώρισης (ENIC/NARIC Δίκτυο), είναι υπεύθυνα για την παρακολούθηση, προώθηση και διευκόλυνση της εφαρμογή της Συνθήκης. Η αποστολή της Επιτροπής είναι να προωθεί και να παρακολουθεί την εφαρμογή της Σύμβασης. Για το σκοπό αυτό, μπορεί να προσαρμόσει, με την πλειοψηφία των Μελών, συστάσεις, δηλώσεις, πρωτόκολλα και πρότυπα ορθής πρακτικής για να καθοδηγεί τις αρμόδιες αρχές των Μελών. Πριν λάβει αποφάσεις, η Επιτροπή αναζητά την συμβουλή του δικτύου ENIC/NERIC. Το δίκτυο ENIC/NERIC υποστηρίζει και υποβοηθά την πρακτική εφαρμογή της Συνθήκης από τις εθνικές αρμόδιες αρχές.

Παρόλο που όλοι αυτοί οι κανονισμοί είναι επαρκώς γνωστοί, έχουν παραμείνει σε μεγάλο βαθμό ανεφάρμοστοι μέχρι σήμερα.

Προτείνουμε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Συνθήκη Επιτροπής και το δίκτυο ENIC/NARIC, να λάβουν άμεση δράση για την ανανέωση της Συνθήκης Αναγνώρισης της Λισαβόνας, ώστε να εξασφαλισθεί ότι τα

Ευρωπαϊκά κράτη θα επιτρέπουν για τους μη-Ευρωπαίους πολίτες, την αναγνώριση των προσόντων που απέκτησαν αλλού, από το Ευρωπαϊκό σύστημα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η διαδικασία MaxiPAC.eu είναι ένα εργαλείο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί προμελετημένα και αποτελεσματικά γι' αυτό το σκοπό.

### *5.2 Συστάσεις πολιτικής σε Εθνικό επίπεδο*

Τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα πρέπει να υποστηρίζουν την εφαρμογή, ώστε τα διπλώματα και οι ικανότητες που έχουν αποκτήσει αλλού οι μη-Ευρωπαίοι πολίτες (πρόσφυγες, μετανάστες κ.λπ.) να αναγνωρίζονται στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Οι κυβερνήσεις και οι υπουργοί παιδείας των διαφόρων κρατών μελών πρέπει να λαμβάνουν δράση ώστε να πραγματοποιείται αυτός ο σκοπός. Η διαδικασία MaxiPAC.eu είναι μια εφικτή και καλά μελετημένη διαδικασία, που δεν είναι δύσκολο να εφαρμοστεί στο σύστημα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της Ευρώπης. Για να εφαρμοστεί η Συνθήκη Αναγνώρισης της Λισαβόνας, πρέπει τα έθνη κράτη να δημιουργήσουν και να εφαρμόσουν νομοθεσία. Όπως έχει αναφερθεί, περισσότερα από 50 κράτη, συμπεριλαμβανομένων σχεδόν όλων των Ευρωπαϊκών χωρών, έχουν υπογράψει την Συνθήκη Αναγνώρισης της Λισαβόνας. Η εθνική νομοθεσία πρέπει να δημιουργηθεί επειγόντως, ώστε η Συνθήκη να τεθεί σε ισχύ.

Επίσης ζητάμε από τα Ευρωπαϊκά κράτη μέλη να επιτρέψουν ένα μεγαλύτερο ποσοστό προπτυχιακών και μεταπτυχιακών προγραμμάτων στα Αγγλικά. Σε περισσότερα κράτη μέλη, μόνο το 6% των προπτυχιακών μαθημάτων διδάσκεται στα αγγλικά. Αυτό θα ήταν ένα βήμα μπροστά για την διεθνή κινητικότητα των Ευρωπαίων φοιτητών και επίσης θα διευκόλυνε τους μη-Ευρωπαίους πολίτες να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους στην Ευρώπη.

Τελικά, θα θέλαμε να ζητήσουμε από τα έθνη κράτη της Ευρώπης να χαλαρώσουν τις γλωσσικές απαιτήσεις για τους μη γηγενής μαθητές. Αυτή τη στιγμή, το γλωσσικό επίπεδο B2 θεωρείται το ελάχιστα απαιτούμενο για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Είναι υψηλός πήχης για μη-γηγενείς ομιλητές. Πολλοί υπήκοοι τρίτης χώρας με υψηλή μόρφωση δεν μπορούν να αξιοποιήσουν ολόκληρη την σπουδαστική τους διαδρομή, επειδή δεν έχουν επαρκή γνώση της εθνικής γλώσσας μία Ευρωπαϊκής χώρας, ακόμα και αν το πτυχίο τους, αφορά επάγγελμα στο οποίο η γλώσσα δεν είναι σημαντική. Αμφιβάλλουμε για το αν είναι απαραίτητη η απόκτηση του επιπέδου B2, πριν την έναρξη σπουδών. Καλύτερα να μαθαίνει κανείς τη γλώσσα καθώς περνά από τα μαθήματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

### *5.3 Συστάσεις πολιτικής σε επίπεδο πανεπιστημίου*

Στα πανεπιστήμια και στα τεχνολογικά εκπαιδευτικά ιδρύματα συνιστούμε – σε συμφωνία με τη Διακήρυξη της Μπολόνια- να εξασφαλίζεται η αναγνώριση των προσόντων και των διπλωμάτων που αποκτήθηκαν αλλού, μέσω μίας προσαρμοσμένης διαδικασίας ΕΑΣ.

Αυτό πρέπει να οργανωθεί (1) για μαθητές που φοιτούν στη δική τους χώρα, (2) για διεθνείς μαθητές που έρχονται στην Ευρώπη από άλλη χώρα, (3) αλλά επίσης και για διεθνείς μαθητές που προέρχονται εκτός της ζώνης της ΕΕ.

Για αυτή την τελευταία ομάδα μαθητών-προσφύγων που προέρχονται εκτός της ΕΕ, θα θέλαμε να αναφερθούμε στην Συνθήκη Αναγνώρισης της Λισαβόνα (1997) που έχει δεχτεί πολυάριθμες προσθήκες μέχρι το 2017. Αυτή η συνθήκη αναφέρεται αποκλειστικά σε πρόσφυγες που έρχονται στην Ευρώπη από μη-Ευρωπαϊκές χώρες και προβλέπει ότι η διαδικασία ΕΑC πρέπει να τους είναι προσιτή. Επομένως, η MaxiPAC.eu χρησιμοποιεί την διαδικασία ΕΑC, παρέχοντας ένα προσαρμοσμένο πλαίσιο για τους μετανάστες που προέρχονται από μη-Ευρωπαϊκές χώρες.

Συμπερασματικά, παρακινούμε τα πανεπιστήμια και τα τεχνολογικά εκπαιδευτικά ιδρύματα να ενημερωθούν σχετικά με την διαδικασία MaxiPAC.eu και να την εφαρμόσουν στην λειτουργία τους.

# 6. Συμπεράσματα

Το έργο MAXIPAC στοχεύει στην βελτιστοποίηση της διαδικασίας επικύρωσης ικανοτήτων και δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν αλλού, για πρόσφυγες και μη-Ευρωπαίους μετανάστες, στα πανεπιστήμια και στα κολέγια και έχει επομένως αναπτύξει μία διαδικασία, η οποία είναι ανάλογη για όλα τα κολέγια και τα πανεπιστήμια. Αυτή η πρωτοβουλία είναι πλήρως ευθυγραμμισμένη με την Ευρωπαϊκή νομοθεσία, η οποία απαιτεί από εμάς να ελέγχουμε πρόσφυγες και υπηκόους τρίτων χωρών με δεξιότητες και ικανότητες που απέκτησαν αλλού. Από τότε που το Βέλγιο υπέγραψε και επικύρωσε τη Διακήρυξη της Μπολόνια (1999) και τη Συνθήκη Αναγνώρισης της Λισαβόνας (1997), είμαστε υποχρεωμένοι να διαθέτουμε μία μέθοδο εξέτασης και αναγνώρισης του EAC των προσφύγων, σε περίπτωση έλλειψης αποδεικτικών εγγράφων.

Σε αυτό το έργο, έχουμε σχεδιάσει μια διαδικασία φόρμα, που μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τα πανεπιστήμια και τα κολέγια τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Φλάνδρα, χωρίς επιπρόσθετη επένδυση. Για τον σχεδιασμό, ενημερωθήκαμε από πολλούς EAC διαχειριστές στα πανεπιστήμια και στα τεχνολογικά εκπαιδευτικά ιδρύματα. Η φωνή των προσφύγων και των υπηκόων τρίτων χωρών, επίσης εμφανίζεται εκτενώς στην έρευνα, μέσω ανοιχτών συνεντεύξεων και ούτω καθεξής.

Η διαδικασία συμπεριλαμβάνει τέσσερα στάδια:

1. Το Ευρωπαϊκό έντυπο δεξιοτήτων των προσφύγων, είναι ένα έγγραφο που αξιολογεί τα προσόντα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, σύμφωνα με τα διαθέσιμα τεκμήρια και μία δομημένη συνέντευξη. Επίσης περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με την εργασιακή εμπειρία του αιτούντα και τις γλωσσικές του ικανότητες.
2. Πολλαπλά μικρά αρχεία αποτελούνται από πολλαπλά μικρά, γραπτά αρχεία στο εν λόγω πρόγραμμα, δηλ., το πρόγραμμα για το οποίο ο υπήκοος της τρίτης χώρας κάνει αίτηση για εξαιρέσεις ή για συντομευμένη διαδρομή. Σκοπεύουμε να χρησιμοποιήσουμε τα «πολλαπλά μικρά αρχεία» ως καθοδήγηση για να διαπιστώσουμε εάν η διαδικασία MaxiPAC.eu έχει νόημα.
3. Εάν ο υπήκοος της τρίτης χώρας επιθυμεί να συνεχίσει την διαδικασία, πρέπει να συγκεντρώσει ένα πορτφόλιο και, ανάλογα με το αρχείο της αίτησης, θα δεχτεί πρόσθετη αξιολόγηση. Αυτή η διαδικασία είναι παρόμοια με την υπάρχουσα διαδικασία EAC για τους Βέλγους μαθητές, αν και υπάρχουν σημαντικές διαφορές από την διαδικασία MaxiPAC.eu για τους υπηκόους τρίτων χωρών. Για παράδειγμα, με ένα πορτφόλιο, ο υπήκοος της τρίτης χώρας μπορεί να υποβάλλει και τις δύο EAC για εξαιρέσεις ή να κάνει αίτηση για ένα μικρότερο πρόγραμμα. Τα προσόντα αξιολογούνται σε σχέση με τα δεδομένα του προγράμματος, του συγκεκριμένου τομέα των μαθησιακών αποτελεσμάτων του προγράμματος. Συγκεκριμένα, ο μαθητής της τρίτης χώρας πρέπει να ταξινομήσει όλα τα έγγραφα και τα στοιχεία (πιστοποιητικά παρακολούθησης μαθημάτων, διπλώματα που αποκτήθηκαν σε ξένο πανεπιστήμιο, αναφορές από εργοδότες, κτλπ.) σύμφωνα με αυτή την υποκατηγορία. Το τελικό αποτέλεσμα αποτελείται από ένα “Go” ή “No go”.
4. Το τέταρτο στάδιο, δεν είναι ένα γραμμικό τέταρτο στάδιο, αλλά ένα παράλληλο στάδιο που ξεκινά από το στάδιο 1, έως την τελική σύσταση και μπορεί να διαρκέσει μέχρι το τέλος των σπουδών. Συνεπάγεται – εκτός από την αξιολόγηση της γνωστικής ικανότητας του μαθητή της τρίτης χώρας – να ληφθεί υπόψη και να υποστηριχθεί, το ψυχο-κοινωνικό πλαίσιο, η ιατρική κατάσταση, η οικονομική κατάσταση, η κατάσταση στέγασης, η πολιτισμική και γλωσσική ενσωμάτωση και το εκπαιδευτικό περιεχόμενο.

Σύμφωνα με την Διακήρυξη της Μπολόνια και την Συνθήκη Αναγνώρισης της Λισαβόνα που υπογράφηκαν και επικυρώθηκαν από τις Ευρωπαϊκές χώρες, διατάζουμε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να λάβει αυστηρότερη δράση έναντι Ευρωπαϊκών χωρών που σε μεγάλο βαθμό αγνοούν την εντολή να εφαρμόσουν το EAC για τους μη-Ευρωπαίους πολίτες. Οι υπογεγραμμένες και επικυρωμένες Ευρωπαϊκές συμβάσεις πρέπει να μεταφράζονται στην εθνική νομοθεσία αλλιώς θα παραμείνουν κενό γράμμα. Η εθνική νομοθεσία των Ευρωπαϊκών χωρών πρέπει να παρέχει επαρκή εκπαίδευση στην αγγλική γλώσσα, αυτό θα ευνοήσει την Ευρωπαϊκή πανεπιστημιακή κοινότητα και θα δώσει ευκαιρίες σε πρόσφυγες και υπηκόους τρίτων χωρών να συνεχίσουν τις σπουδές τους στην Ευρώπη. Παράλληλα, πρέπει να γίνει η ερώτηση, εάν είναι απαραίτητο για κάθε μη-γηγενή μαθητή να επιτύχει επίπεδο γλώσσας B2 στην ανάλογη εθνική ευρωπαϊκή γλώσσα, για να εισέλθει στην τριτοβάθμια εκπαίδευση μίας Ευρωπαϊκής χώρας. Στα πανεπιστήμια και τα τεχνολογικά εκπαιδευτικά ιδρύματα που βρίσκονται στην Ευρώπη, συνιστούμε -σύμφωνα με τη Διακήρυξη της Μπολόνια και τη Συνθήκη Αναγνώρισης της Λισαβόνας- να εξασφαλίζεται η αναγνώριση των προσόντων και των διπλωμάτων που αποκτήθηκαν αλλού, μέσω μίας προσαρμοσμένης διαδικασίας EAC.